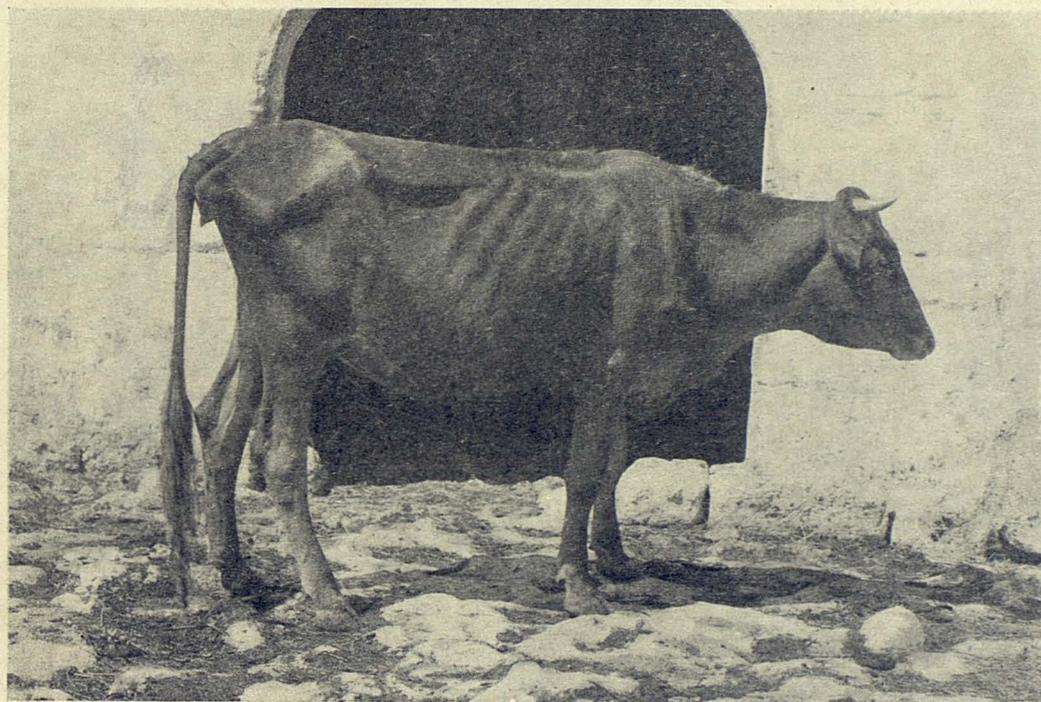

AGRICULTURA

Vaca autòctona menorquina

SUMARI:

La genètica aplicada a la producció d'animals, per M. Rossell i Vilar. — La mutualitat contra la mortalitat del bestiar a França, per Josep Llovet. — La mosca dels clavells. — La formació de boscos, per Carles Malagarriga i Puig. — Una poderosa Societat Anònima, per M. Rossell i Vilar. — La brotada d'hivern, malaltia de les pruneres japoneses, per R. Sala. — Servei d'Epizooties, per M. Rossell i Vilar. — Una mica de tot. — Noticiari. — El mercat.

I RAMADERIA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Plaça de Catalunya, 17

LLIBRERIA CATALONIA
BARCELONA

ENCICLOPEDIA AGRÍCOLA

Premiada por la Academia de Ciencias Morales y Políticas
y por la Sociedad Nacional de Agricultura de Francia

publicada bajo la dirección del

Profesor G. WÉRY

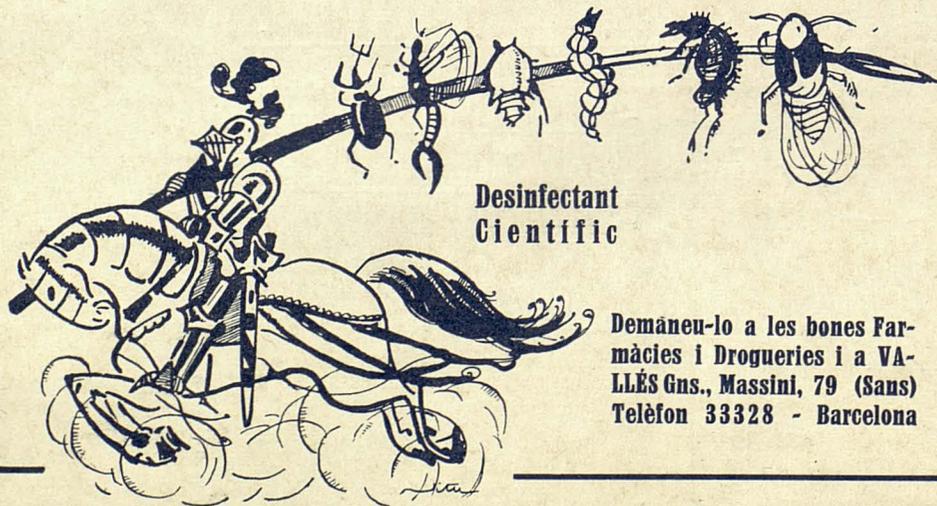
Formará una colección de tomos en octavo, de 400 a 700 páginas cada uno, profusamente ilustrados, los cuales se publican sin orden determinado por ser independientes entre sí

En la ENCICLOPEDIA AGRÍCOLA que ofrecemos al público agricultor de España y América están expuestas todas las materias científicas indispensables para el laboreo de la tierra: cultivo de las plantas, aprovechamiento del suelo y técnica rural, mediante la estricta aplicación a la Agricultura y Agronomía de ciencias tan importantes como la Botánica, Química, Meteorología, Hidrología, Geología, Microbiología y Entomología. También trata acabadamente de las materias de especialización agrícola referentes a los diversos ramos del cultivo, como abonos, cereales, prados y forrajes, plantas industriales, arboricultura frutal, leguminosas comestibles, silvicultura, viticultura, invernáculos, enfermedades de las plantas, etc. No se ha olvidado en esta ENCICLOPEDIA la producción y cría de los animales en sus diversas especialidades de ganadería, avicultura, apicultura, sericultura, alimentación, higiene, etc. Complemento necesario de todos estos conocimientos son los volúmenes relativos a la ingeniería agrícola, que trata de las máquinas, motores, material de labranza, irrigaciones, construcciones rurales, agrimensura, zootecnia, etc., etc.

De esta Enciclopedia van publicados 62 tomos, los cuales pueden adquirirse lujosamente encuadernados en tela, al precio de 10 a 18 pesetas cada uno, según sea su volumen

Solicítese el Catálogo general de la Sección de Ciencias, Arte, Historia, Literatura, Agricultura, etc., a la Casa

SALVAT EDITORES, S. A. 41 Calle de Mallorca-49 : BARCELONA

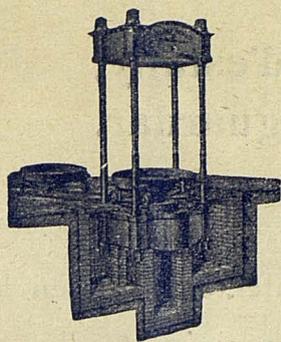
**Desinfectant
Científic**

LISOL

VALLÈS G.^{NS}

Demàneu-lo a les bones Far-
màcies i Drogueries i a VA-
LLÈS Gns., Massini, 79 (Sans)
Telèfon 33328 - Barcelona

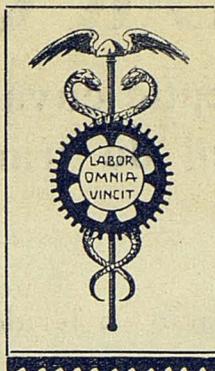
L'únic que pot combatre
eficaçment totes les pla-
gues del camp i dels
arbres fruiters
Indispensable per a la cu-
ració de tota classe de
mals del bestiar.

TALLERS PFEIFFER

A. CASAJUANA PFEIFFER, Enginyer Industrial
PERE IV, 109 - Casa fundada en 1855 - BARCELONA

Fundició i construcció de maquinària en general - Especialitat en maquinària per a elevació d'aigües - Fabricació d'olis - Elaboració de vins - Bombes de pistó per a totes les aplicacions - Premses i bombes hidràuliques - Trens de sanejament - Arades - Molins de vent - Cilindres de paper per a calàndries - Tuberries Preses i vàlvules de totes classes, etc.

Comprarà

sempre amb el màxim de comoditat i economia si es serveix dels grans magatzems

JORBA

Manresa i Barcelona

ELS MÉS IMPORTANTS D'ESPANYA

GRANJA "CARLES" PALS •• (PROV. DE GIRONA)

IMPORTACIÓ DE VAQUES I
VEDELLES DIRECTAMENT
DE SUISSA
GRANS EXISTÈNCIES

PERE CARRERAS BOFILL
TÈCNIC AGRÍCOLA E. S. A. B.

VERITABLE NO MÉS FOC
NO MÉS SENYALS A LA PELL

LINIMENT ALONSO OJEA

DIPOSITARIS:
J. Uriach y Cia
S. A.
BRUCH, 49
BARCELONA

Vexigatori i resolutiu, el més actiu i econòmic de tots els que es coneixen. No deixa ni la més petita senyal a la pell. Garantitzem els seus efectes i activitats. Remetem un flascó de mostra als senyors Veterinaris que el
:: :: :: demanin :: :: ::

Ous de Naftalina

Patentats i model Industrial Registrat

Maten el poll.-Desinfecten els ponadors.-Eviten en les gallines el vici de menjar-se els ous.-Serveixen d'ou ponedor.-Maten l'arna

Preus franc envàs estació Barcelona:

Una dotzena: 6 ptes. una - Una grossa: 5 ptes. la dot.^{na}

DE VENDA A LES PRINCIPALS DROGUERIES I A LA
Comercial de Productes Refinats del Quirà, S. A.
RAMBLA DE CATALUNYA, 66, 1.ER LLETRA G. :-: BARCELONA

PINSO ENSUCRAT MARCA "MORAVIA"

Per a tota mena de bestiar

INSUBSTITUIBLE
PELS PORCS, CA-
VALLS I VAQUES

Altament nutritiu i lleugerament laxant!

Evita moltes malalties!

PROSPECTES I
MOSTRES GRATIS

Facilitem 10 k. gratuïtament
a qui desitgi fer un assaig

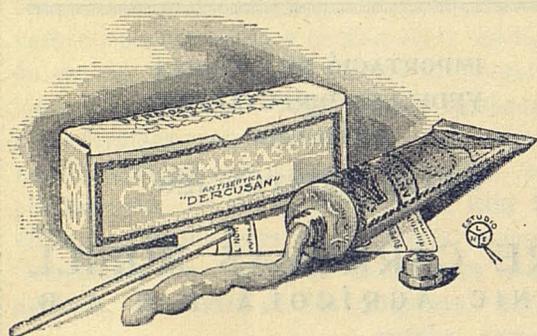
LA MORAVIA, S. A.

Miguel Angel, 90 - BARCELONA

“DERCUSAN”

Antisèptic envasat en tubs d'estany,
és fàcil de transportar i guardar.

Té aplicació en ferides i processos infectats tant en les persones com en els irracionals. Mata els paràsits (polls, puces, etc.) És insubstituïble per a tractar aquestes afeccions en l'aviram, gossos, gats i altres animals domèstics. Desinfecta i cicatritza les picades dels tàvecs. No és metzinós ni irritant.

ES VEN A LES FARMACIES

Tub petit 1'60 pessetes - Tub gran 3'65 pessetes
Tub per a Clíniques i Veterinària 7'70 pessetes

Higiènic
Econòmic
Perpetu

Pràctic
Transportable
Estètic

Marca Registrada

La darrera paraula en la colombicultura

El criador desmuntable per a coloms

“COLOMCRISTIA”

PATENTAT

És indispensable en el seu colomar
si vol treure profit i trobar
plaer en la cria de coloms

Demaneu informes i catàlegs a:

T. GAZA I COSTA - R. da St. Pere, 47 - Barcelona

Concessionari exclusiu de les Patents Fornaguera del

“COLOMCRISTIA”

Visitar el pabelló que tenim en el pati del Palau d'Agricultura de
l'EXPOSICIÓ DE BARCELONA

Quin és el millor pinso? Quin és el pinso més barat?

Per als cavalls, muls, ases i conills

LA GARROFA ESMICOLADA SENSE GARROFÍ

Per a les vaques, ovelles i cabres

LA GARROFA TRITURADA més petita que l'anterior

Per als porcs

LA FARINA DE GARROFA

INFORMES I PREUS:

PRODUCTES AGRÍCOLES I DERIVATS, S. A.

Provença, 697

BARCELONA

A G R I C U L T U R A I R A M A D E R I A

DIES DE SORTIDA: EL 15 DE CADA MES
UN SOL NÚMERO: 1 Pesseta

DIRECTOR:
M. ROSSELL I VILAR

SIIBSCRIPCIÓ: BARCELONA, ANY: Ptes. 9
FORA: Ptes. 10   ESTRANGER: Ptes. 11

La genètica aplicada a la producció d'animals

Un resum i un comentari

EN el Congrés Internacional de Medicina Veterinària celebrat l'any passat a Londres, el prof. A. Pirocchi, Director de l'Estació experimental de Zootènia anexa a l'Institut reial superior agrícola de Milà, presentà una comunicació el títol de la qual serveix per a encapçalar aquest article.

Passem a traduir el resum de dita comunicació:

«Les regles mendelianes no es poden aplicar en general en el domini zootènic, i no es pot acceptar sense reserves les concepcions neomendelianes sobre el fenomen hereditari, per les següents raons:

»1. Les races d'animals domèstics tenen quasi totes un origen mestís. Es comprendrà per aquest fet el que esdevindrà respecte el comportament hereditari de caràcters alelomòrfics, àdhuc practicant el monohibridisme. La determinació de la puresa de la raça abans de fer els creuaments, podria, quant més, realitzar-se si es tractés de caràcters morfològics molt simples (forma de la cresta, particularitat de la pigmentació, etc.) en petits animals molt prolífics. Però, en el cas de caràcters fisiològics quantitius (aptitud a la producció de llet, carn, etc.) en els grans animals de fecunditat limitada, es troben obstacles quasi invencibles.

»2. L'autofecundació dels productes F^1 , F^2 ... és reemplaçada en els animals domèstics per l'amfimíxia. D'ací la dificultat de reconèixer els individus DD i DR, que presenten el mateix fenotip. Teòricament, es podria resoldre la dificultat fent l'anàlisi genètica de la descendència. Però aquest anàlisi no és pas fàcil en el bestiar

gros, per raó de certes causes que traven la determinació de la puresa de raça i sobre les quals l'autor passa a seguit a manifestar.

»3. El petit nombre de productes que els animals domèstics donen cada any constitueix una de les més serioses dificultats: operant en pocs individus és rar trobar relacions numèriques mendelianes i fins pot donar-se el cas que els productes neixin tots amb el caràcter dominant o, més excepcionalment, recessiu.

»4. Cal un gran nombre d'animals per a obtenir individus presentant combinacions constants de diversos caràcters, puix que les investigacions han demostrat que, en aquest cas, els individus purs són en relació al total dels individus d'experiència com 1:16 per a la combinació de dos caràcters; 1:64 per a tres caràcters; 1:256 per a quatre caràcters; 1:1.048.576 per a deu caràcters, i 1:1 trilió per a vint caràcters.

»5. La llargada del cicle biològic dels animals domèstics agreuja aquestes causes. Per a determinar la puresa dels individus per a creuar i fer l'anàlisi genètica de la descendència d'animals únipars, de llarga gestació, de fecunditat limitada, a vegades caldria més d'un segle.

»6. En els animals domèstics és difícil la definició i la identificació de caràcters, sobretot pels caràcters quantitius d'interès zo-econòmic (pes, conformació, aptitud lletera, etc.) La independència d'aquests darrers, a causa de llur complexitat i perquè són sempre correlatius d'altres caràcters, no sempre són demostrables.

»7. La concepció factorial, tot agreujant fortament la teoria mendeliana, ha augmentat les dificultats d'aplicar-les als animals. «Caràcter» i «factor» no són més que mots, però no

explicacions. Som lluny d'arribar a una interpretació plausible de les coses mitjançant la *suposició* de l'existència de factors i de... factors modificadors d'altres factors!

«8. Els neomendelians localitzen el patrimoni hereditari en els cromosomes. Cal, però, tenir compte del citoplasma, com ho prova l'herència citoplasmàtica de Correns i la presència de substàncies grup-específiques en els glòbuls

»Tot i reconeixent que, gràcies als estudis dels mendelians i dels neomendelians, moltes qüestions fisiològiques i de la descendència apareixen menys obscures que abans, l'autor entén que encara s'ha d'experimentar molt en el dilatat camp de la biologia, abans d'arribar a estatuir afirmacions serioses des del punt de vista pràctic.»

Molt ens plau que un zootècnic de la vàlua i

(D'ESQUERRA A DRETA). *Professor Voittelier Prof. Pirocchi, Prof. Dechambre, Prof. Rossell*

roigs de l'home, com en la major part de cèl·lules fixes del cos i en els espermatozoides. A més, cal tenir compte de les condicions en les quals es realitza el desenvolupament, com ha estat provat per estudis de la sexualitat dels batracis.

»9. Les mutacions que apareixen bruscament i les quals es declaren a seguit hereditàries, no s'expliquen pas pel que afecta a llur etiologia. Aquestes mutacions embullen l'aplicació de la teoria mendeliana.

»10. La gimnàstica funcional dels diversos aparells — a la qual deuen sotmetre's els animals per a millor utilitzar-los — constitueix encara un obstacle per a la justa interpretació dels resultats de les experiències de genètica. En efecte, no es sabia determinar la part que d'aquests resultats es deu a l'herència i la que és deguda a la gimnàstica funcional.

representació del prof. Pirocchi hagi presentat en el Congrés internacional de Londres una comunicació que expressa el valor de la genètica en zootècnic, la qual servirà principalment per a posar en guarda molta gent i entre elles bastants zootècnics, tan entusiastes amb la genètica com indiferents i hostils als coneixements d'herència i de variació que es posseïen abans de l'aparició del mendelisme.

Hem de confessar que nosaltres, sense deixar de reconèixer la importància que la genètica té en herència en general, no hem cregut mai que els mètodes d'aquesta nova ciència poguessin tenir en la zootècnic el seu camp adequat.

En la nostra càtedra sempre hem manifestat l'opinió en el sentit que acabem de parlar. En 1922 publicàrem un petit llibre destinat a l'ensenyament postal, titulat «La Reproducció i l'Herència en el bestiar», on respecte la

qüestió que ens ocupa, dèiem com resum en el petit espai que dedicàvem al mendelisme :

«En les espècies uníparas, en els grans animals, èquids i bovins, les lleis de Mendel no hi troben, ara per ara, aplicació. Notem de passada que la majoria de casos de creuaments el mestís porta caràcters de les races representades per son pare, i que les observacions d'herència preponderant, que es podrien prendre com primera generació filial en herència mendeliana, són veritablement excepcionals. Recentment, John Gowen, de l'Estació d'Agricultura del Maine (EE. UU.), realitzà investigacions en bestiar boví sobre mendelisme. La conclusió de dit autor és que encara no es pot afirmar res i que les experiències s'han de continuar. Per autoreferència podem dir que el professor Wilson, de Dublín, manté actualment un criteri com el que s'acaba d'exposar, però afirmatiu pel que es refereix a la producció de llet. En resum, el mendelisme, a part de la precisió que aporta als fe-

nòmens hereditaris, respecte a quelques espècies vegetals i animals, constitueix un esquer per a la investigació dels problemes de l'herència, donant a aquesta branca de la biologia una activitat insospitada.»

L'any següent d'haver publicat aquest llibre tingué lloc a Barcelona el Congrés Mundial d'Avicultura, en el qual assistiren activament els nostres col·legues Dechambre, Voitellier i Pirocchi. Era natural que en les nostres converses zootècniques es parlés de genètica, i en ella jo vaig manifestar el criteri que sostenia.

Diem tot això perquè ja és hora que es reaccionem contra la genètica. L'estudi de l'herència i de la variació no progressarà gaire posant en joc elements figurats representatius. Partidaris del mecanicisme, creiem que aquests estudis poden, orientant-los en altres sentits, trobar explicacions en consonància amb la doctrina positivista. N'hem donat un exemple amb la nostra tesi de l'atavisme. M. ROSSELL I VILAR

La mutualitat contra la mortalitat del bestiar a França

II

A França l'assegurança mutua contra la mortalitat del bestiar està establerta en tres graus diferents :

1. En la seva base, la cèl·lula inicial ; la caixa mútua local que ha d'estar constituïda almenys per set membres.
2. Les caixes regionals o departamentals de reassegurança, que agrupen les caixes locals.
3. Les caixes nacionals, que agrupen les anteriors.

Dic caixes nacionals perquè n'hi ha dues que depenen de dos organismes diferents : una de la Societat d'Agricultors de França i una altra de la Federació Nacional de la mutualitat i cooperació agrícoles.

Les caixes regionals, en nombre de més de trenta, estan afiliades a una o altra d'aquestes caixes nacionals.

Funcionament d'una mútua local. — És un principi per tothom admès la necessitat de fundar mútues locals de petita circumscripció. La visita de les quadres i vaqueries, la valoració del bestiar, la constatació del valor moral dels

seus adherents, no pot fer-se més que entre agricultors d'un mateix poble.

Està fixat per la legislació francesa que el valor de les primes de segur no poden ésser inferiors al 1'25 per 100 per al bestiar boví, 2 per 100 per al cavall i 4 per 100 per al bestiar porcí.

En les mútues locals afiliades, per exemple, a la regional del Sud-est, tenen establertes les següents primes :

Preu bàsic	1'50 %	2'50 %
Sobreprimes especials :		
Risc de mort a causa del part	0'20	0'30
Especial per comarques que sofreixen forta mortalitat	0'10	0'20
Valors superiors de :		
5.000 francs pels èquids		
4.000 francs pels bòvids		
		0'10 per cada fracció de 1.000 fr.
Treballs en boscos i altres treballs especials . .	1'50 %	0'20 %

Animals vells :

Sobre 9 anys per als bòvids i 15 per als èquids.

Per cada any que passí . . . 0'10 . . . 0'20

Risc de contagi :

Per estables on hi hagi més de 10 caps està establerta la sobreprima de 0'40 per 100 del total del valor assegurat.

A més d'aquests ingressos, les societats solen tenir donacions i subvencions de particulars, de sindicats, d'entitats diverses de l'Estat, etc.

A canvi de tot plegat, la caixa respon de tots els sinistres (que sobrevinguin per mort natural o accidental, casos de venda o sacrifici obligatori, casos de vaques declarades tuberculosos a l'escorxador, etc.) a condició sempre que l'assegurat contribueixi almenys amb un 20 per 100 en la pèrdua. És a dir, sense indemnitzar mai la societat més del 80 per 100 del valor.

Un servei d'inspecció veterinària sol estar annex per donar els consells necessaris als associats.

Tots els càrrecs són desempenyats gratis.

Relacions de les mútues locals amb la regional.

—Per tal d'evitar els inconvenients que impossibiliten la vida de les cooperatives isolades, des de bon principi, ja hem dit que es pensà a agrupar les mútues locals en organismes més generals.

El tipus que es va estendre des de bon principi fou el de les *caixes regionals compensadores* — això és el que tenia, segons tenim entès, la «Comissaria de Seguros del Campo», de Espanya, que cobraven de cada local afiliada una prima (0'10 o 0'20 per 100) proporcional al capital assegurat—. Si durant el curs d'un exercici, el valor dels sinistres era inferior o igual al 1 per 100, la mútua local no cobrava res de la regional. Si pujava a més del 1 per 100, intervenia la caixa regional, que s'encarregava de pagar tot el que passava d'aquest límit. En aquestes condicions, una mútua que assegurava per valor de

100.000 pessetes, per exemple, no podia en cap cas pagar-ne més de 1.000, perquè la caixa compensadora s'encarregava de la resta.

Aquest sistema, però, no responia pas a les necessitats de la mutualitat, que és no sols repartir els riscos, sinó a més estimular tots perquè disminueixi la mortalitat.

Ja en 1922, en un Congrés dels que anualment celebra a França la «Federació nacional de la cooperació i mutualitat agrícoles», va ésser tractat aquest tema per M. Tournan, que era llavors secretari de la caixa nacional reasseguradora.

Avui dia és un sistema gairebé abandonat per complet.

Si bé es tractava d'una organització que seduïa a primer cop d'ull, per la seva senzillesa, presentava en realitat greus inconvenients. ¿Què passava quan els sinistres indemnitzats per una caixa local ja havien assolit l'1 per 100? Com que ja no li quedava res per perdre, no tenia cap interès a procurar reduir les noves indemnitzacions amb una vigilància rigorosa i un complet aprofitament dels restes animals. En una paraula, com que podien deixar agreujar el risc sense pagar-ne les conseqüències, el més sovint es desinteressaven de l'organització mútua.

Per altra part, les mútues establertes en pobles on hi havia poca mortalitat, que mai arribaven a perdre l'1 per 100, anaven pagant sempre, sense cobrar mai res, i acabaven per descoratjar-se en veure que de llur esforç se n'aprofitaven els altres, i poc a poc anaven deixant d'estar afiliades, amb el perjudici corresponent per la societat.

En aquestes condicions, les caixes regionals solament podien complir amb llurs compromisos a base de subvencions de l'Estat.

Fou per evitar tot això, que es va recórrer a un altre sistema. Les caixes locals avui dia es reasseguren gairebé totes a les caixes regionals per una part dels riscos. Amb aquesta finalitat

**Producte Tònic
Preventiu Curatiu
de las vaques de llet, dels
porcs, aviram i conills**

REGENERADOR DE LA SANG EN LES
CAVALLERIES, I BESTIAR RAQUÍTIC

Salmite

MARCA REGISTRADA

**Combat ràpidament la
PESTE PORCINA
i les malures dels garrins, ve-
dells, xais, gallines i conills**

PER A CADA RAMA LA SEVA
QUALITAT CORRESPONENT

FABRICA A BADALONA - SANT PERE, 33

passen a aquestes una part de llurs primes (25, 50, 75 per 100), a canvi que a l'hora de pagar les indemnitzacions la regional hi aportí igualment, amb igual proporció, els 25, 50, 75 per 100. D'aquesta manera, la local conserva la seva vida autònoma, deixa de tenir un gran risc, perquè en traspasa la major part, i conserva tot l'interès a vigilar la bona marxa de la societat, perquè continuen contribuint sempre a les indemnitzacions. Avantatge moral més apreciable encara: les caixes locals de poca mortalitat, aquelles que abans pagaven sempre sense obtenir mai cap compensació, ara tenen interès a reassegurar-se, perquè sempre cobren una part dels sinistres per pocs que siguin.

Un exemple. Hi ha un cavall que val 1.500 pessetes assegurat a una mútua local reassegurada a la regional per 75 per 100 dels riscos. Si l'animal ve a morir, com que només se li indemnitza el 80 per 100 del valor, el propietari ha de cobrar 1.200 pessetes, que seran pagades el 25 per 100, o sigui 300 pessetes per la caixa local, i el 75 per 100, o sigui 900, per la regional. Com es pot veure, aquesta darrera és la que suporta el pes de la indemnització.

Relacions entre les caixes regionals i nacionals. — Les caixes regionals poden reassegurar-se a les caixes nacionals de dues maneres diferents: unes es reasseguren seguint la norma general, i altres únicament per les malalties contagioses.

Les primeres, anàlogament al que passava amb el grau inferior, traspassen a la nacional el 25, 50, 75 per 100 de les primes cobrades, perquè aquesta contribueixi també en les seves indemnitzacions amb un 25, 50, 70 per 100.

En el segon cas, és a dir, en què les regionals es reasseguren únicament per les malalties contagioses, paguen una prima fixada a canvi que la caixa nacional els indemnitzi el 50 per 100 del valor absolut de tots els sinistres causats per les malalties contagioses que fixen en els estatuts. Solen adoptar aquest mètode totes les caixes regionals que tenen prou reserves per suportar les pèrdues normals i que únicament en períodes d'epidèmia poden veure's compromeses per l'acumulació de sinistres que solen presentar-se.

Intervenció de l'Estat. — A part la propaganda i la intervenció més o menys directa feta per les corporacions oficials facilitant estatuts i detalls per la creació d'aquestes societats, etc., s'ofereix a les mútues la possibilitat d'obtenir

certes subvencions de relativa importància sempre que estiguin afiliades a una altra del grau superior. Aquestes subvencions són de dues menes: primera, subvencions inicials per fer cara a les despeses de primera organització i creació d'un primer fons de reserva; segona, subvencions dites de «pèrdues extraordinàries», que s'acorden a les societats que ja en ple funcionament s'han trobat amb pèrdues anormals, amb l'objecte d'ajudar-les a reconstituir novament llur fons de reserva.

Les primeres són de gran interès; gosaria dir més: són de gran necessitat, ja que la principal dificultat està en la creació d'un primer fons de reserva. Aquestes subvencions i les acordades per entitats particulars, són una de les coses que més han contribuït al desenvolupament de la mutualitat a França.

No es pot dir el mateix de les segones. Encara que a primer cop d'ull semblin molt raonables i en realitat no són gens a menysprear, no tenen gaire raó d'ésser, ens digué en certa ocasió el director de l'«Office Central de la Mutualité Agricole». «Les nostres organitzacions —afegia— es basten a si mateixes, i com que les cotitzacions haurien de correspondre exactament al risc, seria preferible no cercar per aquest costat la participació de l'Estat, en pèrdues que no són altra cosa que el resultat de fixar primes inferiors a la gravetat del risc assegurat.»

* * *

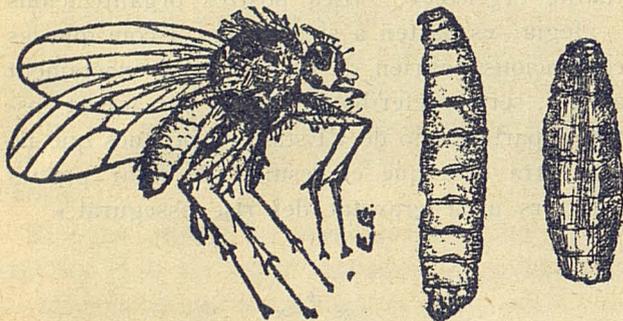
En resum, veiem que França, en certes regions com Normandia, on existeixen grans explotacions ramaderes, la cosa costa un xic d'introduir-se perquè els propietaris ja vénen a ésser els propis asseguradors, degut al gran capital que tenen esmerçat en bestiar; tant és així que en el departament del Calvados, un dels més ramaders de França, hi ha escassament deu mútues locals, però en canvi en altres regions de propietat dividida, com és per exemple la regió de Sud-Est, gràcies a l'esforç dels seus elements directius, a l'activa propaganda i directa intervenció dels organismes oficials, la mutualitat contra la mortalitat del bestiar ha pogut organitzar-se d'una manera apropiada i ha agafat un increment que hauria de causar-nos enveja a tots els ramaders catalans, trobant-nos en un país on la riquesa ramadera està també tan repartida.

JOSEP LLOVET

La mosca dels clavells

LES plantacions de clavellines moltes vegades van malament perquè es troben envaïdes per una cuca que excava galeries en les tiges, tant en les plantes conservades a l'aire lliure com les tingudes en hivernacles. La mosca dels clavells no és pas certament el paràsit més nefast de les clavellines, però no per això deixa de produir pèrdues considerables.

La mosca de les clavellines, que els anglesos anomenen *Carnation Fly*, és científicament *Hulemya brunnescens*. La longitud de la mosca és de 6 a 7 mil·límetres, de color obscur en el mascle i gris verdós en la femella.

Aquesta mosca és molt activa i sovint es veu volar en els jardins des de la primavera a la tardor, principalment els dies calorosos. La mosca realitza dues generacions anyals i les postes tenen lloc de començament a final de l'estiu. Els ous es disposen a la superfície de les fulles i eclosionen al cap de vuit a deu dies. La larva penetra en la fulla, entre els dos epidermis, i es dirigeix després vers la tija, on s'estatja definitivament.

La larva, de color gris clar, assoleix el complet desenrotllament quan mesura de 9 a 10 mil·límetres de llarg. Després de tres mudes, aquesta larva es transforma en crisàlide, sigui en la pròpia tija o a terra, a poca profunditat. La crisàlide de color gris-gros, té la forma de bóta allargada. És en aquest estat que l'insecte passa l'hivern. Quan arriba el mes de març i a vegades abans, segons la temperatura, la cri-

sàlide esdevé mosca perfecta i llavors surt de terra.

La mosca en qüestió és pròpia de les clavellines, però té preferència per les plantes millor conreades, de manera que les plantacions dels jardineros professionals són les més atacades.

Els tractaments contra les larves, és a dir, contra la cuca que es troba dintre la tija, és completament ineficaç, puix els insecticides no poden arribar allí on s'estatja l'insecte.

Però es pot i es deu realitzar el treball necessari per a impedir la posta de les mosques, allunyant aquestes de les plantacions de clavellines mitjançant la utilització de substàncies essencials. M. Brunetan és partidari d'empolsar les clavellines amb calç primer i a seguit ruixar-les amb una decocció de piretre o oli de parafina. També pot utilitzar-se l'oli de peix a la dosi de vuit a deu centímetres cúbics en un litre de solució sabonosa, però la seva pudor pot perjudicar el natural perfum de les flors.

Caldrà tenir en compte que els aliments emmetzinats amb arsènic, com ha experimentat Mr. Brunetan, destinats a les mosques, no han pas donat resultats apreciables.

A més d'aquests remeis de lluita directa, cal tenir presents els mitjans de lluita indirecta. Serà necessari cremar totes les plantes atacades, no cometent pas la negligència d'arrencar-les o deixar-les al seu lloc, facilitant així l'evolució del paràsit. La crema de les clavellines així que s'hagin collit les flors, és recomanable i ha d'ésser norma en tots les conreus de jardins, puix que d'aquesta forma fins les plantes que es trobessin al començament de la invasió no escaparan a la destrucció parasitària.

Finalment, es pot també realitzar la desinfecció del sòl per mitjà del sulfur de carbó, abans de la plantada de les clavellines, pràctica que constituirà un poderós tractament per a la destrucció de les crisàlides, que, com es recordarà, quasi totes s'estatgen a poca fondària de la terra.

La formació de boscos

LA creació d'un bosc es pot fer de diverses maneres: per plantació, estaca i clotament. La sembra és preferible quan es tracta de plantes d'arrels verticals com el pi, l'acàcia, l'alzina, el faig, etc. És preferirà el planter quan les llavors puguin tenir certes dificultats a recibir, com per exemple el beç, i principalment quan el terreny a plantar és humit, de molt pendent i sensible a les gelades. La plantació per estaca és convenient en terrenys pantanosos, especialment per la saula i pel pollanc. El clotament està indicat per a replantar les clarianes. És pot plantar des de la caiguda de les fulles fins al començament de la vegetació.

Abans de plantar, tant si les plantes provenen d'un viver com del bosc mateix, caldrà preparar-les. En principi a una planta no li sobren mai arrels. No obstant, és indispensable de tallar les radiceles, escursar les que són massa llargues i que dificultarien, per consegüent, la plantació. L'operació d'intervenir en les arrels és delicada per a les plantes d'arrels verticals, però no així per a les plantes d'arrels en matoll.

La planta, així que és plantada, s'ha d'escapçar a 10 centímetres del sòl, per tal d'obtenir noves arrels i afavorir l'arrelament. Amb aquesta pràctica poques vegades s'observen falles.

Caldrà no oblidar que quan es plantin pins, avets i conífers en general, que els arbres no consenten que es talli l'arrel mare, com tampoc les tiges, puix que no tenen mai emissió d'arrels o de tiges adventícies.

La manera com es sol plantar és fent amb el pic un clot. La mota o terròs d'herba arrencada es posa de costat i després es parteix. La planta es col·loca verticalment en el clot amb les arrels ben posades. La terra es posa amb les mans, una mica esmenussada, damunt les arrels, i després es pitja amb els peus. Els dos terrosos d'herba es colloquen a cada costat de la planta i serveixen principalment per a subjectar la planta.

L'espai de planta a planta varia segons la naturalesa de l'arbre, la qualitat de la terra i la despesa projectada.

La plantació es pot fer amb plantes provinents del bosc, dels viveristes, o bé dels viviers

que el mateix propietari ha creat. Les plantes provinents del bosc cal que aquest no sigui gaire lluny. Les procedents d'un viverista solen tenir més bon aspecte, però, per regla general, no posseeixen el vigor de les plantes bosquetanes.

El millor procediment, quan s'ha de plantar una extensió important, és preparar un mateix el viver. Aquest s'emplaçarà en lloc que estigui molt prop de la superfície a plantar. D'aquesta manera les despeses de transport seran insignificants i les plantes prendran més aviat i amb més ufana si s'ha tingut compte que el viver sigui en un terreny de composició mineralògica semblant al del bosc que es vol crear. A més, el viver haurà de tenir cert pendent i haurà d'estar abrigat contra els vents freds i les gelades tardanes. La preparació de la terra abans de la sembra depèn de la profunditat del sòl i naturalesa del subsòl. Si aquest és argilós serà suficient una llaurada d'uns quinze centímetres, però si el terreny és silici caldrà una llaurada profunda. Les herbes i les pedres seran tretes del camp i després s'anivellarà la terra amb el rasclé.

Les llavors petites exigeixen una terra tova. La sembra es realitza en petites taules i la cobertura no tindrà més d'un centímetre i mig d'espessor. Aquesta coberta es formarà amb terra de bruguera barrejada amb fulles seques. Després es passarà el roley i es pitjarà amb els peus.

Les llavors grosses, com les de faig i alzina, se sembren en línies i a una profunditat de tres centímetres; les de pi i avet seran enterrades en solcs de deu centímetres.

La sembra directa, igual que la dels viviers, es fa per la primavera i requereix algunes labors: eixercolar, acabar, etc. A més, cal encara tapar el planter amb terra fina fins que hagin nascut les primeres fulles.

Així que les fulles han assolit certes dimensions, s'arrenca el planter i es replanta. No obstant, les plantes que hagin nascut robustes no hi ha necessitat de replantar-les, i es poden traslladar del viver al lloc de plantació definitiva, sense cap mena de risc.

Una poderosa Societat Anònima

LA Societat Polenghi-Lombardo tracta exclusivament la llet i està situada a la plana lombarda. La Lombardia es troba al centre de la producció lletera italiana. Gràcies a un sistema d'irrigacions, el pla primitiu de les quals remunta a Lleonard de Vinci, i que sempre ha anat progressant, els prats arriben a donar fins vuit dalls de farratge. Les masies hi són molt nombroses i en cada una d'elles hi ha de 50 a 100 vaques.

La Societat començà en 1870, a Codogno, fundada pels germans Polenghi. La producció de llet en aquella època, essent superior al consum, l'exportació esdevingué una necessitat. En 1879 els germans Polenghi obriren una casa a Londres i la Societat es transformà amb el nom de «Società di esportazione Polenghi Lombardo». El capital fixat inicialment en 4 milions de lliures, fou augmentat progressivament fins a 25 milions.

De primer la Societat fabricà mantega i formatge, i més endavant utilitzà els residus d'aquesta fabricació. Per la utilització del xerigot de la llet provinent de la mantega es creà la indústria de formatge margarantzats i caseïnitzats. A seguit establí a Lodi, en 1901, una fàbrica de caseïna, que era la primera d'Itàlia.

El xerigot del formatge troba una aplicació en la producció de sucre brut. En 1910, la Societat munta a Codogno una fàbrica de refinaria de lactosa i preparació de subproductes: àcid làctic i lactats.

De pólvors de llet la Societat començà a fabricar-ne en 1904, i al cap de set anys emprèn la condensació. En 1922 constitueix una nova instal·lació capaç de polvoritzar mil hectolitres diaris.

El mateix any, la Societat s'alia amb una altra per a fer el comerç d'ous i aviram.

En 1925 la Societat construeix a Codogno una nova secció per a l'explotació de caseïnes i llur transformació en matèries plàstiques, i en banya artificial o zoolita.

En 1928 munta una fàbrica de xarcuteria o indústria de les carns.

Els establiments d'aquesta Societat comprenen a l'hora actual 15 lleteries, 16 formatgeries, 3 nateries, 2 mantegueries, 1 fàbrica de lactosa i subproductes, 1 fàbrica de zoolita, 1 xarcu-

teria, i a més porqueries annexes a totes les lleteries i formatgeries.

Els productes fabricats són els següents: llet pasteuritzada, llet condensada, llet en pols soluble i insoluble, mantega per a la cuina i per a la taula, formatges de quasi tots els estils d'Itàlia, d'Emmenthal i de Sbrienz, caseïna alimentícia i industrial, cola de caseïna, zoolita, sucre de la llet en pols i en cristalls, lactosina simple o fosfatada, lactats industrials i farmacèutics, lactofosfats farmacèutics, àcid làctic industrial i farmacèutic, cromolactats industrials, butirats i àcid butíric industrials i farmacèutics, pols de llet per a l'alimentació dels nens, llard, pernils, mortadela, llonganisses i, en fi, porcs engreixats.

La Societat tracta diàriament 250 mil litres de llet i aquesta és l'única casa que realitza el cicle complet de la utilització de la llet i dels seus derivats. Un servei de camionatge recull dues vegades cada dia la llet de les masies. Les lleteries no són gaire més apartades unes de les altres, que de 10 a 12 quilòmetres. Els camins permeten, sense gaire pèrdua de temps, transportar d'una a altra lleteria les quantitats necessàries per a fornir la matèria prima, regulant així l'excés o la sobra de llet.

El preu mínim de la llet es fixa per un comitè corporatiu, prenent per base de la determinació el valor dels preus del formatge. La competència que es fan les diverses lleteries origina que el preu de la llet sigui pagat més alt que el mínim establert.

La lleteria de Lodi, que és la principal, pot treballar 120 mil litres de llet diaris; la potència de treball de les altres lleteries varia de 5 a 30 mil litres.

La Societat, a més de la llet, compra també mantega, nata i caseïna.

Enlloc més del món existeix una concentració de tal naturalesa, amb instal·lacions tan perfeccionades per a la transformació d'un sol producte. La Societat, a més de la maquinària pròpia de la indústria de la llet, ha hagut de construir màquines de vapor i de gel, frigorífics de gran capacitat per a la conservació de mantega, locals immensos per a la maturació i conservació de formatges.

A cada lleteria i a cada formatgeria hi ha

anexada una porqueria d'engreixament podent contenir de 200 a 700 porcs. La Societat engreixa contínuament de 7 a 8 mil porcs. A més, a Lodi existeix una porqueria destinada a la cria. Un altre establiment s'ocupa de l'engreixament d'aviram.

Gràcies a la magnífica organització comercial, la Sociedad Polenghi-Lombardo ha pogut prendre tan ample desenrotllament. Ultra el domicili social i l'administració installada a Lodi, té tres filials, dues a Itàlia i una a Londres, onze agències, dos dipòsits en els principals centres i a més representants en totes les poblacions importants d'Itàlia i de quasi tot el món. El gran nombre de representants de la Societat a tot arreu del món li permet diàriament seguir el curs del mercat i col·locar llurs productes en els centres on regeixen preus més elevats.

Fins ací la descripció de la Societat Polenghi-

Lombardo. La lectura de la reeixida econòmica d'aquesta Societat, l'observació banal de la persistència de les entitats industrials i comercials arreu del món, i la vida regularment pobra de les cooperatives i sindicats ens ha fet pensar si l'esforç dels agricultors no estaria millor dirigit vers la creació de potents Societats anònimes, de les quals ells mateixos podrien ésser accionistes, sense que haguessin d'intervenir tan directament en la fabricació i venda de productes, com succeeix en les cooperatives i sindicats, i aquesta condició els permetria ésser més agricultors encara, tot participant, però, dels beneficis, que, com accionistes, tindrien de la transformació i comerç dels productes de la terra i del bestiar.

Aquesta qüestió és prou important perquè en números successius hi dediquem un parell d'articles.

M. ROSSELL I VILAR

La brotada d'hivern, malaltia de les pruneres japoneses

AQUEST—el de la brotada d'hivern—és un dels assumptes que donen lloc a més consultes. Tot sovint se'ns pregunta què s'ha de fer contra la brotada d'hivern de les pruneres japoneses.

En el Llobregat hi ha plantats uns centenars de mils de pruneres. Només que amb aquestes n'hi hagi un 10 per 100 de rebrotades—no sabem que ningú hagi intentat definir el percentatge de les que hi ha malaltes, però podria molt bé ésser que fos més gros encara del 10 per 100—, representarien una suma de més de cent mojadades de pruneres, que estarien malaltes, sense donar producció. Per consegüent, la cosa té importància. I encara si es considera que s'hi va ben a les fosques, és a dir, que no se'n sap res d'aquesta malura, cal convenir que la importància que pot tenir, o que té, és una cosa enorme per l'amenaça que és.

No cal definir o ressenyar la malaltia. És una cosa tan òbvia el que a l'hivern en lloc d'estar l'arbre sense fulles i nu, se'l vegi a mig vestir, amb fulles i flors de desenrotllament imperfecte, i mig cuites pel fred, que no hi ha lloc a confusions ni dubtes de cap mena. Quan l'arbre té

aquesta malura, qualsevol profà el veu anormal. Ara que qui coneix la malura i els arbres, no li cal esperar l'hivern, sinó que en ple estiu coneix els arbres que n'estan de malalts. Tenen prou senyals.

¿Què és aquesta malura, per què es produeix, com s'origina i estén, quina n'és la causa, com se combat? Heus aquí una colla de preguntes a les quals no sabem resposta, ni n'hi ha per ara. I la nostra major satisfacció fóra que algú pogués ensenyar-nos algun treball d'investigació d'aquest assumpte, que hagués escapat a la nostra atenció, i que donés resposta, encara que només fos a un d'aquests interrogants.

En això, com en molts altres problemes de la producció, passa que són els pagesos amb llur manca de preparació i de mitjans els únics que s'esforcen i es preocupen per resoldre les dificultats que se'ls presenten. Els organismes de l'Estat, que amb llurs tècnics serien els indicats per a estudiar-los i assenyalar-hi solucions, es fan evidents per llur desconeixement o ineptitud.

És a dir, ens trobem davant una malura que afecta interessos importants, i de la qual no

tenim cap coneixement, llevat dels derivats de l'observació dels pagesos, sempre defectuosos, perquè no té més element de control que el seu empirisme, puix li falta la preparació tècnica que bria apartar-ne fenòmens i efectes purament accidentals, deslligats de la malura en si, però que a l'observador amb manca de judici crític li semblaran la malura mateixa. És a dir, l'estudi tècnic, seriós, d'aquesta malura s'ha de començar encara.

I bé; anem al gra. Tothom, però, qui l'ha observada, aquesta malura, tracta d'assenyalar-li fets específics. No creiem que sigui tan fàcil i senzill.

Per quina cosa és causada aquesta malura? És un insecte, és una criptògama? Probablement ni una ni l'altra cosa. ¿És causada per alguna substància química desenrotllada pel mateix vegetal, alguna ensima, que un cop produïda pot encomanar-se de l'un a l'altre arbre? És probable que tampoc.

En la col·lecció de les malures que tenen lloc en els vegetals, n'hi ha unes agrupades en la denominació general de «malures per trastorn fisiològic». N'hi ha moltes de conegudes, i esmentem la més coneguda a tot arreu, que és la de la clorosis o esgrogueïment. S'entén en tals malures, que hi ha trastorns produïts no per cap paràsit extern, sinó per irregularitats de funcionament en les funcions de nutrició. Una mena d'avaria general, no localitzada, ni gens determinada, de totes les funcions vegetatives. Dins aquest ordre entenem que ha de classificar-se la malura de la «brotada d'hivern».

Aquesta té una veritable importància en les pruneres japoneses a la comarca del Pla del Llobregat, i altres llocs de Catalunya on es comencen de plantar, però no vol pas dir que sigui exclusiva d'elles. És veu aquesta mateixa manifestació en altres menes de fruiters, que s'hi presenta amb les mateixes característiques.

S'ha observat aquesta mena de brotada en pereres, pruneres europees, albercoquers i tarongers. En les pereres i pruneres europees aquest estat de malaltia precedeix immediatament a la mort de l'arbre, o bé en venir la brotada de primavera es refan sense que en quedi cap rastre. En canvi, en els altres arbres que diem, la

malura queda evident durant la brotació d'estiu, i poden estar diverses temporades en aquest estat de malura, terminant-la a vegades amb la cura completa, i altres vegades amb la mort de l'arbre.

Entenem que en cap d'aquests fruiters que diem que en són afectats té la importància que té en les japoneses. En aquestes se'n presenten molts més casos.

En les pereres i pruneres europees en la majoria de casos es pot determinar la causa de la malura en una extrema secada d'estiu, seguida d'abundants pluges o recs de tardor abans d'entrar en ple hivern. En aquests casos pocs dubtes hi ha d'allò que determina l'estat anormal de l'arbre.

En els altres arbres no sempre, o millor dit, gairebé mai, és clara la causa determinant de l'equilibri vegetatiu.

Nosaltres, en casos que hem observat, creiem haver pogut determinar l'origen en alguna de les següents causes: massa secada, collita excessiva, una gran pelada a la soca, una poda intempestivament forta, una gran abonada, immediatament seguida de conreu nul, una embassada o persistència d'aigua a les arrels, i altres. Si la nostra observació fos ben interpretada, llavors podria concloure's que la determinant d'aquest estat de brotament d'hivern és una irregularitat cultural qualsevol que trastorna el delicat funcionament d'aquestes pruneres. Si fos això, el remei estaria en evitar per tots els mitjans possible aquestes irregularitats o accidents, i si ja existia la malura tornar l'arbre a una perfecta pràctica cultural. Clar que no sempre s'hi seria a temps. En molts cops el desequilibri seria ja tan avançat, que en succeïria igualment la mort.

La malura no és pas exclusiva de la japonesa blanca o Golden Japan. Es presenta en totes les varietats japoneses. A més, sabem que existeix igual dificultat a França i a Itàlia, encara que no sabem en quina extensió.

A València, en els tarongers tenen la pràctica de tenir-los descalçats de les arrels grosses, cosa d'uns tres pams entorn de la soca, i diuen que amb això eviten quelcom la brotada d'hivern.

URALITA

**EL MILLOR MATERIAL
PER A COBERTES**

Si fos només un trastorn determinat per qualsevol deficiència cultural, el remei, com ja acabem de dir, estaria fent un conreu del tot i sempre perfecte.

Però si no fos això, caldria que els tècnics d'algun organisme públic emprenguessin una investigació seriosa del que succeeix en les pruneres del Llobregat.

Caldria primer que tot que es determinés si la malura és infecciosa, i en aquest cas si s'encomana per les ferides, pels empelts, amb els instruments de poda, amb el pollen de la floració, per les arrels, etc.

Caldria igualment determinar si infecta la

terra, és dir, si en el lloc on ha mort un arbre malalt, es moren irremissiblement tots els que es plantin.

Això és el primer a esbrinar. Després caldria veure de determinar mètodes per a curar els arbres malalts. L'observació ensenya que sovint aquests arbres es curen tots sols, i reprenen la vegetació i fructificació normals.

I després, per fi, s'hauria de determinar el sistema per a evitar l'extensió de la malura.

I tot això han d'ésser tècnics ben preparats, els qui ho puguin esbrinar. Sols una casualitat pot donar la solució a un que no ho sigui.

R. SALA

Servei d'Epizoòties

MEMÒRIA LLEGIDA EN LA COMISSIÓ ASSESSORA DE
SANITAT DE LA DIPUTACIÓ

LES legislacions sanitàries de la majoria de les nacions europees, i entre elles la d'Espanya, proven a bastament que no responen a les necessitats que les determinaren. Un examen objectiu d'aquestes legislacions produeix l'efecte que s'ha pretès que les malalties s'ajustessin a la legislació i no les disposicions sanitàries a la naturalesa de les malalties.

La característica de la legislació sanitària en general, és la lentitud en l'exercici de les mesures sanitàries, i això accentuadament en els països de règim centralista. Aquesta és una de les causes que afavoreix la propagació de les malalties.

Per altra part, algunes malalties cròniques afecten tal nombre d'animals, que amb les legislacions en ús és completament impossible poder-hi intervenir. De tot això en resulta, que les malalties de tipus agut s'estenen amb gran facilitat, mentre que la tuberculosi tendeix a envair totalment el ramat.

Contra aquest fracàs general, ¿per què no hauríem de provar una legislació que partís del fet net i cru, i les disposicions sanitàries s'ajustessin plenament a les necessitats de la pràctica?

No crec que això sigui difícil per al tècnic, però tampoc no dubto que sigui planament acceptat pel polític al poder, el qual sol ésser poc amant de transformacions radicals. Però en una qüestió en la qual es pot comprometre la salut humana i en la que es tracta de defensar la riquesa pecuària, cal enfrontar-se contra un sistema sanitari sense eficàcia i també contra els prestigis que pugui tenir una legislació universalitzada.

Sanitat espanyola. — El pla orgànic de sanitat espanyola està construït de forma que no es pugui dir que no existeix un servei sanitari interior, però així mateix que aquest servei, si algun o tots dels seus components deixés de treballar, que ningú no en notés la falta. En termes pràctics, el servei sanitari queda reduït a uns quants noms que figuren al Pressupost.

Val a dir que l'Estat, després d'haver proclamat una legislació, no s'ha preocupat poc ni molt del problema sanitari. Tot el que fa l'Estat en Sanitat pecuària es redueix a tenir un Inspector a cada província i a fer figurar una quantitat ridícula en el Pressupost per a indemnització dels animals sacrificats obligatòriament.

Concretant. Els quatre Inspectors provincials que hi ha a Catalunya vindran a costar a l'Estat unes vint mil pessetes anuals. Quant a la

xifra que figura al Pressupost per a indemnitzacions a tot el bestiar d'Espanya, no equival tan sols al valor que representen les vaques de qualsevol poble del Vallès o del Baix Llobregat. Si els Inspectors provincials volguessin corregir la plana a l'Estat i posessin tota llur voluntat al servei sanitari, fóra un propòsit completament inútil. L'Inspector no es pot moure per a actuar que no hagi rebut la comunicació de l'Inspector municipal, i aquest haver-ho comunicat al Governador. L'Inspector no es pot traslladar sense autorització de la Direcció General i està privat del dret d'iniciativa. La Sanitat espanyola és una dolorosa ficció.

Una sanitat catalana. — Si nosaltres haguéssim de realitzar un projecte de sanitat catalana, començaríem per apreuar el factor humà i a seguir els elements de què es compona el problema sanitari. La psiquis dels catalans és ben senzilla. Volem veure les coses clares. Una eina que no serveixi per a l'objecte per al qual fou creada, és un estri tan inútil com la legislació sanitària actual.

El problema sanitari es descomposa en dos elements: primer, unes malalties que dels animals poden passar a l'home; segon element: el bestiar constitueix un capital que integra sentidament l'economia nacional. Cada un d'aquests elements és important a la seva manera, i cal considerar-ho pràcticament. Que es matin tots els gossos rabiosos, és una suprema i lògica mesura sanitària, però si es tracta de sacrificar totes les vaques tuberculosas, serà un disbarat econòmic. I, no obstant, cal defensar la salut de l'home i no danyar la riquesa pecuària. De moment, una solució general es beslluma: tractar rigorosament les malalties que es poden encomanar a l'home i defensar el capital ramader. Ambdues solucions són factibles, però tractades per mètodes diferents. Si calgués sacrificar en un parell de dies tots els gossos d'una comar-

ca, cap vacillació, perquè el compliment d'aquest sacrifici quedés realitzat abans del terme assenyalat. Però l'ordre de sacrifici de totes les vaques tuberculosas, potser no es podria donar fins al cap de deu anys d'haver emprat el nou sistema sanitari, i això per la raó que llavors el sacrifici de les vaques tuberculosas no representaria cap interrupció, ni cap dany important a l'economia ramadera.

L'aplicació d'un sistema de govern o d'administració a Catalunya sols pot ésser plenament viable i eficaç amb la condició que es solliciti del poble la seva col·laboració i s'eviti la coacció. Qualsevol mena de document que comencés amb un *ordeno y mando* aconseguiria una retracció general. Però si al ramader català se li fa veure els avantatges d'un mètode sanitari i se'l convenç de la seva bondat, cosa gens difícil, passarà de refractari a col·laborador de la sanitat. Sense la col·laboració del ramader, qualsevol sistema sanitari que s'implanti serà absolutament ineficaç, a menys que es posi un guardià a cada masia.

Per a obtenir la col·laboració de la pagesia, cal en primer lloc no danyar-la en els seus interessos i, en segon lloc, mostrar-li pràcticament que un bon sistema sanitari li permetrà defensar la salut del seu bestiar i ensems augmentar-ne l'efectiu. Ningú com el pagès sap que tot ho ha de pagar, que ell no obté res de franc. No serà pas ell qui pretengui que els serveis sanitaris se li facin de franc, és a dir, el pagès pagarà la quota que se li imposi, sempre que aquesta quota estigui en relació amb els avantatges que en pugui treure. Un sistema sanitari que compti, sanitàriament parlant, amb el ramader, té la partida guanyada.

La lògica psicològica imposa que abans de tractar concretament del problema sanitari es plantegi la part econòmica. A un pagès que tingui deu vaques i d'un mal de ventre se n'hi mori una, aquell any no realitzarà beneficis,

**CAMISERIA, CORBATERIA,
MITGERIA, GENERES DE PUNT**

MAS I ROCA
CAMISERS

CASES ESPECIALITZADES PER A LA MIDA

PORTAFERRISSA, 24 - TEL. 17642
FONTANELLA, 16 - TEL. 12211

BARCELONA

cosa a la qual ja hi està acostumat. Però que de deu vaques se n'hi morin sis i que als seus veïns els passi una cosa semblant, el pagès s'arruïnarà i l'economia general se'n ressentirà.

No és contra les malalties esporàdiques que s'ha de demanar la col·laboració al ramader, sinó contra les infecto-contagioses que el poden menar a un daltabaix. En aquest últim aspecte, ja no és sols el pagès com a individu qui està interessat en la qüestió, sinó també l'economia ramadera en particular, com així mateix l'economia nacional. En efecte, el vaquer o altre ramader sap per experiència que un tal va importar un vagó de vaques infectades i que aquestes han estat la causa que l'epizootia s'estengués a diverses comarques. Per consegüent, els interessos ramaders són solidaris, com ho és innegablement la diversitat d'interessos que componen l'economia nacional.

Aquests tres factors, ramader, classe ramadera i economia nacional, són els interessats en el problema econòmic, és a dir, el ramader en tant que individu pagarà una quota que el garanteixi contra la seva fallida representada per un tant per cent pujat de mortalitat, i en tant que pertanyent a la classe ramadera, haurà d'ajudar al ramader d'altres comarques on sofreixin els estralls d'una epizootia. Finalment, l'economia nacional, que és el primer interessat en la bona marxa del afers, amb la seva potència ha de garantir a la classe ramadera i al ramader en particular, la salut del seu bestiar, o en cas de mort, una indemnització adequada.

El segur, doncs, ha d'ésser el canemàs damunt del qual s'estableixi la legislació sanitària en forma eficient. El segur ha de comprendre només les malalties infecto-contagioses. Les malalties esporàdiques, no representant, per regla general, més que una petita part de pèrdues, és a dir, no afectant gran cosa l'economia ramadera i l'economia nacional, poden excloure's del segur.

Per raons fàcils de comprendre, creiem convenient incloure tan sols en el segur les espècies cavallina, asinal i llurs híbrids, la bovina, llanera, cabrina i porcina. Els conills, les aus, els gats i gossos, ara per ara, haurien de romandre exclosos.

¿Quina quota caldria pagar per a assegurar un 80 per 100 del valor del animals que morissin o es fessin sacrificar i per a exterminar en un període de deu, dotze o quinze anys la tuberculosi?

La resposta sols la pot donar en primer lloc una estadística ben feta de mortalitat epizootica,

i, a més, el recompte classificat del bestiar tuberculós. En possessió d'aquest treball, aleshores la feina correspon de ple a l'actuari o tècnic d'assegurances. El segur és millor que de moment no sigui obligatori. En la pagesia, com en totes les classes socials, hi ha individus més sensibles a les innovacions, i altres més o menys refractaris. El segur obligatori provocaria amb certesa una protesta general. No es discutiria pas la bondat o la conveniència del segur, sinó que la imposició d'assegurar dominaria els avantatges del segur. És amb la simpatia i no amb la repugnància o resistència, com cal actuar per a realitzar obra positiva. Els primers ramaders que assegurarien el bestiar foren, naturalment, els que en comprendrien el benefici que els reportaria, i aquests es convertiren en propagandistes de franc, de la necessitat d'assegurar. La propaganda espontània i gratuïta aniria acompanyada de l'acció dels propagandistes oficials.

Quan voluntàriament el 60 per 100 de l'efectiu del bestiar estigués assegurat, llavors seria l'hora de convertir el segur de voluntari en obligatori. Aquest 60 per 100 vindria a ésser com un plebiscit i llavors, encara que hi haguessin protestes, aquestes quedarien ofegades per la veu de la majoria.

El procediment indicat per a arribar a establir el segur obligatori tindria una gran importància en l'ordre de recrutament del personal tècnic. Crear de cop i volta per a la Regió més d'un centenar de places per al Servei d'Epizooties equival a determinar un trastorn dintre la classe veterinària i de pasada haver d'adquirir una gran quantitat de personal inepte. Si per a emplenar tots els quadros de personal es triga una sèrie d'anys, potser vuit o deu, es pot realitzar una tria, ensems que els tècnics es van capacitant en llur professió. Així, quan el segur esdevindria obligatori, el Servei d'Epizooties no tindria res d'improvisat i el personal competent fóra prou nombrós per a servir de mestratge a l'última promoció, que seria la més nombrosa.

A partir de l'instant que el ramader tindria assegurat el bestiar, llavors fóra l'ocasió de parlar i actuar d'higiene i sanitat, és a dir, que en endavant es podria comptar amb la seva col·laboració. La col·laboració del ramader no fóra pas carregosa per la seva part. Es concretaria a reformar en més o menys escala la higiene de les habitacions dels animals, a vacunar quan fos necessari i avisar immediatament i ràpida els casos sospitosos o certs de malalties contagioses.

Per a estimular la col·laboració es donarien

anualment alguns premis als estables millor portats higiènicament. La rapidesa en l'avís de malaltia contagiosa, comportaria en cas de mort de l'animal, la indemnització plena, que podria ésser el 90 per 100 del valor de la bèstia. En canvi, la negligència o el trigar a donar l'avís rebaixaria escalonadament fins al 70 per 100 la indemnització.

El Servei d'Epizooties podria organitzar-se de la manera següent. El Servei es repartiria en tres Seccions:

Primera Secció. — Institut de Patologia animal.

Les funcions d'aquest Institut foren: fabricar vacunes i sèrums i productes biològics de diagnòstic. Comprovació bacteriològica i histològica de les malalties diagnosticades clínicament. Investigació de les malalties atípiques. Estudi de les malalties o processos defectuosament sabuts. Recerca de tractament per a les malalties que no en posseeixen.

Segona Secció. — Veterinaris

Els veterinaris serien els encarregats de taxar els animals per a assegurar, vacunar, diagnosticar i guarir les malalties infecto-contagioses. Els veterinaris adscrits al Servei d'Epizooties no podrien exercir particularment la carrera, és a dir, haurien d'ésser ben pagats. La zona sempre extensa en què haurien d'operar i la rapidesa del servei exigiria que cada un d'ells disposés d'un automòbil. Sols d'aquesta manera es podria exigir a aquest personal l'exercici de la més estricta vigilància, i per la independència econòmica que disfrutarien, un exacte compliment del deure. Uns inspectors intercomarcals curarien de la regularitat del servei.

Tercera Secció. — Segurs

Una oficina de segurs establiria la quota primitiva i estudiaria les modificacions que calguessin aportar en l'assegurança i portaria la comptabilitat dels segurs.

Aquestes tres seccions serien coordinades i controlades per un Director general del Servei d'Epizooties, el qual hauria de proposar a la superioritat, sempre que convingués, les modificacions pertinents i curaria de la marxa normal de les tres seccions.

SANITAT AUTÒNOMA

El desig general de Catalunya en la qüestió sanitària, com en les altres, és el de regir-se autònicament. Si una autonomia concreta, com la que es demana, no anés aparellada amb una millora evident, no caldria pas reemplaçar el règim polític. Però pel que s'acaba d'exposar, es pot veure que respecte el problema sanitari hi ha la voluntat de resoldre'l de la millor manera possible, sense tenir en compte els sacrificis.

Aquest desig no se sap pas si tindria la mateixa sort que han sofert demandes sanitàries similars, és a dir, si toparia amb els obstacles tradicionals, o sigui, que la voluntat de persistir en el règim centralista es sobreposés a tota altra consideració. Si no fos així, si el desig de millorar concretament un servei depassés tota altra preocupació, es procediria a un examen objectiu de la qüestió i es veuria clarament la ficció del servei de sanitat veterinària actual, i com d'aquest servei que a l'Estat solament li costa unes vint mil pessetes, no se'n pot esperar ni se'n pot exigir una actuació profitosa. En canvi, Catalunya tan sols, pel que afecta a personal, hauria de pressupostar unes sis-centes mil pessetes, és a dir, trenta vegades més que l'Estat. Per altra part, considerant que el problema sanitari va lligat amb l'economia ramadera i que en virtut del Servei d'Epizooties l'efectiu pecuari serà augmentat i del qual augment se'n beneficiarà el Tresor nacional per la percepció de més impostos, i que per a la prestació d'aquest Servei no es demana a l'Estat subvenció ni indemnització de cap mena, resulta de tota evidència que l'Estat no hi perd res i en canvi hi guanya molt.

Finalment, si la garantia tècnica del servei d'higiene i sanitat de l'Estat la té confiada a individus pertanyents a aquest cos, i l'Estat volgués anàloga garantia en la Direcció del Servei d'Epizooties, aquesta podria ésser confiada a un individu que pertanyés o hagués pertangut al referit cos d'Inspectors d'Higiene pecuària i Sanitat veterinària.

Assenyalades les bases d'organització del Servei d'Epizooties autònom, la reglamentació d'aquest Servei podria fer-se en qualsevol moment.

Barcelona, octubre de 1930.

M. ROSSELL I VILAR

*Membre de la Comissió assessora
de Sanitat de la Diputació*

UNA MICA DE TOT

EL NOMBRE I EL PES DELS OUS

Són molt curioses unes experiències empreses per Mr. Lieuhart, de Nancy, respecte al nombre i al pes dels ous.

L'experiència es realitzà en deu gallines de la Bresse, mantingudes en el mateix galliner i en condicions higièniques rigoroses. L'alimentació fou igualment constant durant tot el temps de l'experiència. Les deu gallines pongueren el primer any 1.150 ous; el segon any, 800; el tercer, 570; el quart, 265, i el cinquè, 83.

Hi ha una perfecta relació entre el pes i el nombre d'ous d'una mateixa gallina. En un temps determinat, com més ous pon una gallina més petits són. Els ous obtinguts el primer any, o siguin 1.150, pesaven, terme mig 45 grams; els del segon any, 59 grams, i els del tercer, 60. Aquest últim pes romangué estacionari i no ha estat mai depassat.

D'aquestes observacions resulta clarament que pel segon any la posta d'una gallina, si bé els ous produïts són en quantitat inferior a la posta del primer any, en canvi el pes és superior.

Aquesta observació no tindria cap valor si les gallines haguessin estat alimentades sense norma, però, com hem dit, l'alimentació fou la mateixa durant tot el període de l'experiència. L'alimentació té molta importància, puix que una alimentació forçada durant el segon any arriba a determinar una producció d'ous igual a la del primer any.

Aquesta experiència realitzada així mateix en altres races, en la Menorquina, Leghorn, Hondan i Faverolles, ha produït idèntics resultats, amb la condició que les gallines es mantinguin en galliner i en règim alimentici constant.

Quan la gallina viu en llibertat i se li dona tan sols un grapat de granes en anar-se'n a jòc, la grandària de l'ou i fins el nombre d'ous depèn de la riquesa i quantitat dels aliments que la gallina ha ingerit.

PICADES D'INSECTES VERINOSOS

A seguit d'haver estat picat cal posar damunt de la picada una pinzellada d'una barreja de tintura d'iode i làudan. La tintura d'iode constitueix un bon desinfectant i el làudan és un excellent calmant.

UN PROCEDIMENT PER A MATAR RATES

En els llocs on hi ha moltes rates s'hi posen boles de farina i aigua de la grandària d'una mongeta, durant quatre o cinc dies, passats els quals les boles es composaran en lloc de farina i aigua, amb una barreja de:

Escila	5 grams
Sucre	15 »
Farina	150 »
Aigua	Quantitat suficient

La pols d'escila destrueix els ronyons, i totes les rates que en mengen moren.

LA LLAURADA

La humitat i l'aireació resultant de girar la terra són els principals factors de l'activitat dels microbis, en particular dels que nitrifiquen l'azot de la matèria orgànica.

L'esmenussament dels terrossos afavoreix també la dispersió, o millor repartiment de les colònies de microbis. Una terra ben llaurada, encara que plougui no s'hi perd res, puix que l'azot arrossegat per l'aigua a les profunditats de la terra, remunta a la superfície per capilaritat.

La llaurada contribueix a destruir les toxines dels microbis, fungus i excretes radiculars, les quals són oxidades i emportades per l'aigua.

Els raigs solars actuen més eficientment en la destrucció dels microbis perjudicials que en els microbis útils, almenys els de la nitrificació.

Els insectes i larves desenterrats, una gran part d'ells seran pastura dels ocells, dels gripaus i d'altres animals insectívors.

La llaurada permet d'enterrar els adobs fosfatats i potàssics, els quals massa sovint es porten tard al camp. Les llaurades de tardor i d'hivern són molt apropiades per a barrejar els adobs a la terra. El clorur de sodi que acompanya la silvinita tindrà temps de dipositar-se al fons de la terra vegetal. El clorur de potassa i la silvinita ajudaran a retenir la humitat. La silvinita, com se sap, destrueix les larves. Per la llaurada es realitza quasi l'ideal de tenir la terra en producció intensiva contínua, tot enriquint i fertilitzant el sòl.

Els avantatges de la llaurada no es concreten

pas tan sols a la destrucció de les males herbes, sinó que la vegetació de les plantes cultivades en surt beneficiada en extrem.

Així que s'hagi fet la collita haurà de llaurar-se. En algunes comarques han arribat a combinar la màquina segadora amb el cultivador de discos, de forma que se sega i es llaura al mateix temps.

En algunes comarques es triga molt a llaurar per tal que el bestiar de llana aprofiti el rostoll. Seria convenient examinar els beneficis que deixa una terra llaurant-la de seguida de la collita o aquella en la qual es deixen pasturar les ovelles.

EL COP DE SANG DEL BRAGUER

S'anomena també inflamació de la mamella i mamitis aguda. Aquesta afecció es coneix per rajar pel mugró un líquid sanguinós, per estar la mamella molt calenta, per la febre que té l'animal i a vegades per la coixera de la pota del darrera corresponent al quarto inflammat.

El cop de sang del braguer es tracta de primer amb una rentada amb aigua tèbia i sabó, després banys calents d'aigua de malves i de llinosa. Així que la mamella s'hagi eixugat s'untarà amb unguent populeum.

Les vaques es tindran en un local calentó, es mantindran a dieta i es purgaran lleugerament amb sulfat de magnèsia i granes de llinosa.

Cada dues o tres hores es munyirà, per tal de buidar el braguer, atenuant així el dolor de la inflamació i evitant la formació d'abcessos.

LA SAL A L'AVIRAM

Quan la sal és donada sense mesura succeeixen algunes desgràcies en el galliner. Un excés de sal emmetzina les gallines. Però la sal, donada amb mesura de mig a un gram per cap diari, afavoreix la creixença dels pollastres i activa la posta en les gallines.

Si a l'aviram se li dona farina de peix o farina de carn, aliments que ja porten molta sal, aleshores caldrà no afegir-ne gens a la ració.

LES ARANYES SON UN BON BAROMETRE

És cosa sabuda de tothom que hi ha molts animals que pressenten el temps. Quan vegeu que una aranya escurça els caps de la teranyina

na és que farà vent o plourà. Si, pel contrari, ha de fer bon temps, afluixa els fils i la teranyina serà tant més fluixa com de més durada serà el bon temps.

Si l'aranya està quieta en un recó és senyal de pluja. Si la bestiola es mou i es posa a treballar és que el mateix dia farà bo.

Encara que faci molt mal temps, si l'aranya es posa a treballar, tingueu per segur que no trigarà gaire a canviar radicalment el temps, encara que el baròmetre assenyali el contrari.

LA SILVINITA CONTRA ELS CARAGOLS

Aquest adob, segons experiències realitzades fa poc, sembla molt eficaç contra els caragols.

El procediment consisteix a escampar al voltant de la soca dels arbres i a uns trenta centímetres de la soca, una faixa de mig pam de silvinita mòlta, ben fina.

L'efecte de la silvinita dura molt temps, encara que plogui una mica. Si plou molt, l'aigua fa penetrar a la terra l'adob, i amb això s'afavoreix la vegetació de l'arbre.

En totes les experiències realitzades la silvinita ha impedit que els caragols s'apoderessin de l'arbre.

EL VIRUS DE LA GLOSOPEDA

El microbi causant de la glosopeda o febre aftosa no s'ha pas descobert. En aquesta malaltia al revés de quasi totes les infeccions, els animals que l'han patida una vegada poden patir-la encara una altra. Es diu que hi ha hagut vaques que l'han passada tres i quatre vegades. En les altres malalties contagioses, carbó, verola, etcètera, els animals que l'han patida queden immunitzats, és a dir, encara que visquin al costat d'un malalt no s'encomanen la malaltia.

El fet que la glosopeda sigui recidiva, o que és el mateix, que es pugui patir moltes vegades, ha fet creure que no seria pas un sol microbi el causant de la malaltia, sinó diversos, i que cada un d'ells podria determinar la glosopeda.

El professor Moussu no participa d'aquesta creença, i opina que el microbi és el mateix. El fet, però, és que encara no s'ha trobat el remei contra aquesta malaltia.

NOTICIARI

SINDICAT DE CRIADORS DE LA RAÇA DEL PRAT

Amb aquest títol s'estan realitzant treballs per a constituir una societat per a la defensa de la raça autòctona del Prat (Prat amb clavell), la qual serà integrada exclusivament per criadors d'aquesta raça.

Procurarem tenir al corrent d'aquesta qüestió als nostres lectors.

Felicitem els iniciadors del Sindicat i posem les planes d'aquesta Revista a la disposició dels *clavellistes*, per a la defensa, propaganda i millora de la raça del Prat.

REUNIO GENERAL A L'INSTITUT AGRICOLA CATALA DE SANT ISIDRE

Amb nombrosa assistència de socis es va celebrar la reunió general ordinària de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre.

Oberta la sessió pel vice-president senyor Ramon Ribas i Ribot, tota vegada que el president senyor baró d'Esponellà es trobava absent, fou llegit el balanç d'ingressos i despeses de l'exercici darrer i el pressupost per a l'any corrent, que foren aprovats.

Seguidament el secretari general, senyor Maspons i Camarasa, va procedir a la lectura de la memòria de la tasca realitzada per l'Institut durant l'any 1930.

En la dita memòria, molt extensa i documentada, després de tractar-se d'alguns assumptes de règim interior, s'esmenten els principals actes que han tingut lloc en l'estatge social, tals com la sessió necrològica a la memòria de l'ex-president Manuel Raventós i Domènech, el Concurs Avícola de la raça Prat i diverses conferències i reunions sobre diversos assumptes, especialment en defensa dels Sindicats Agrícoles i Caixes Rurals, ordre de coses en el qual, mobilitzant totes les organitzacions agràries de Catalunya, l'Institut ha obtingut innegables avantatges.

Ocupen així mateix llargs capítols de la Memòria, la ressenya de les actuacions desenrotllades en defensa de les vaqueries rurals per a alliberar-les d'impostos de la Hisenda i del Comitè Paritari Interlocal de Vaquers, de Barcelona, i la de gestions diverses per a solventar satisfactoriament alguns dels múltiples problemes que s'han presentat respecte de carruatges i camionetes dels agricultors.

S'esmenten en la Memòria, encara, els estudis i gestions realitzats respecte del Mercat central, matança d'aviram i de conills, exportació de fruites i patates primerenques, el comerç de la garrofa, els adobs, la importació de morese i diversos altres assumptes que s'especificuen.

Així mateix es dona compte de la intervenció de l'Institut per mitjà del seu president en la Conferència Internacional Vitivinícola de Biarritz per a tractar de la crisi del vi, en les tasques de l'Assemblea de l'Institut Internacional d'Agricultura de Roma i en altres importants organismes de Catalunya i de Madrid.

La Memòria va merèixer la unànim aprovació dels presents.

Seguidament es va donar compte que havien de cessar reglamentàriament en llurs càrrecs, el president senyor baró d'Esponellà i els vocals senyors Felip Bosch i Andreu, Ramon de Fontcuberta i de Dalmases, Ignasi de Llanza i de Montoliu, marquès de Monsolís, Josep I. Satorras i Macià, Ramon Ribas i Ribot, Josep Rovira de Villar, i que havia de cobrir-se la vacant del senyor Joan Ferrer Comaleras, mort durant el darrer exercici.

Suspesa la sessió a l'objecte que els socis es poguessin posar d'acord, en reprendre's aquesta va prendre la paraula En Joan Garriga i Massó, que proposà que fos reelegit per a la presidència de l'Institut el senyor Baró d'Esponellà, en atenció a la seva tasca brillant al davant de l'Entitat. Preguntat per la presidència si els presents a l'acte aprovaven la proposta del senyor Garriga i Massó, la resposta fou unànimement afirmativa, i quedà reelegit president de l'Institut per al quadrienni 1931-1935, el senyor baró d'Esponellà.

Seguidament el senyor Mas i Barbarà proposà que fossin elegits per a cobrir les vacants reglamentàries els senyors següents: Joan Farnés i Farnés, marquès d'Alfarràs, Alfons d'Oriola Cortada i Renom, Josep Raspall dels Horts, Jaume de Riba i d'Espanya, Francesc X. de Ros i de Dalmases, Albert Rosàs i Macià i Víctor Serra i Capmany.

Consultada per la presidència la voluntat dels socis, es manifestà unànimement per l'aprovació d'aquesta candidatura per a entrar a formar part de la Junta Directiva de l'Institut en companyia dels vocals que resten: senyors Josep Bach i Escofet, Anton Barata i Rocafort, marquès de Dou, Pau Juny i Viles, Manuel M. de Pecero i comte de la Vall de Canet.

Preguntat per la presidència si hi havia algun soci que volgués fer ús de la paraula, va aixecar-se el senyor Via Raventós d'Amposta, el qual digué que al Marroc s'estan intensificant els cultius de l'arròs, de les taronges i de les oliveres, en perjudici dels cultius de la metròpoli, i que caldria que l'Institut s'adreces al Govern en queixa raonada sobre el particular, demanant-li que es procuri intensificar-hi cultius tropicals que no perjudiquin els cultius peninsulars.

Demanà encara, que es fes reviure la Federació Agrícola Catalana Balear, que un temps havia desenrotllat una tasca de resultats tan positius per a la nostra agricultura.

La presidència li contestà que la Junta Directiva examinaria amb atenció les seves dues mocions.

Aleshores féu ús de la paraula Didac de Leon, el qual preconitzà l'ingrés dels olivicultors catalans a l'Associació Nacional d'Olivareres. Li contestà el senyor Ribas, adherint-se a la proposició i demanant-li que tota vegada que ell ja és membre del Consell d'aquella Associació, s'interessés perquè la Delegació a Catalunya sigui constituïda a l'Institut. I li replicà el senyor Didac de Leon, dient que no té cap inconvenient a interessar-ho, però perquè l'Associació concedeixi la Delegació és

precis que per endavant els oliverers facin acte de presència amb les hectàries d'oliveres de la seva propietat, a inscriure's a l'entitat matriu.

Finalment, el senyor Ramon Ribas i Ribot donà les gràcies als socis que havien fet acte de presència a la Junta general celebrada, i féu un elogi del senyor baró d'Esponellà, que havia estat reelegit president, i acabà per convidar a tots els elements que integren l'Institut a col·laborar a la tasca que els seus directors realitzen per al major progrés i prosperitat de l'agricultura catalana.

La Junta Directiva, després de la reglamentària renovació parcial ha quedat constituïda com segueix:

President, Excm. Baró d'Esponellà; vice-president, Iltre. Jaume de Riba i d'Espanya; administrador-tresorer, Francesc X. de Ros i de Dalmasas; comptador, Manuel Maria de Pecero; bibliotecari, Jaume Juny i Viles; conservador, doctor Joan Farnés i Farnés; vocals: doctor Josep Bach i Escofet, Antoni Barata i Rocafort, Iltre. Marquès de Dou, Iltre. Comte de la Vall de Canet, Iltre. Marquès d'Alfarràs, Alfons d'Oriola Cortada i Remon, Josep Respall dels Horts, Albert Rosàs i Macià, Víctor Serra i Campmany, i secretari general: Jaume Maspons i Camarasa.

CONFEDERACIO SINDICAL HIDROGRAFICA DEL PIRENEU ORIENTAL

Per a fer possible la repoblació forestal dels terrenys de propietat particular, sense recórrer a l'expropiació, la Confederació Sindical Hidrogràfica del Pireneu Oriental ha establert un sistema de contractes que ha estat molt ben acollit pels propietaris que han tingut ocasió de conèixer-los.

Dimarts, davant del notari d'aquest il·lustre Col·legi senyor Arias Miranda, es signà un d'aquests contractes, per a la repoblació forestal de les finques situades a la conca del Pantà de Riudecanyes, propietat del senyor Francesc Font de Rubinat. Representà a la Confederació el delegat regi senyor marquès de Camps.

CONFERENCIA DEL SR. ALBERT TALAVERA

En el local d'Unió Catalana, de Barcelona, se celebrà la conferència que donà el senyor Talavera, titulada «Agrarisme; la qüestió vinícola i les seves solucions».

La sala de conferències era plena de gom a gom. Expressament per aquesta conferència vingueren un nombre considerable de comissions dels pobles de Catalunya.

Prengueren seient a la presidència, al costat del conferenciant, els senyors Valls i Taberner, Tallada i Vidal i Guardiola. En el públic veiérem els senyors Bausili, Estelrich, Casabó, Mulleras, etc., etc. Hi havia

representacions i comissions del Sindicat Agrícola de Rocafort de Queralt, Sindicat de Vinicultura de Vimodí, Centre Català de Montblanc, Sindicat Agrícola i Caixa Rural de Pla de Cabra, Aires de la Conca de Montblanch, Sindicat Agrícola de Cervera, Sindicat Agrícola i Cambra Agrícola de Falset, Sindicats Agrícoles de Bonastre, Sant Cugat del Vallès i Barbarà; Federació de la Conca del Barbarà, Federació del Litoral de Mataró, etc., etc.

El conferenciant, en començar la seva interessantíssima dissertació, explica què és l'agrarisme i la importància que va assolint a Espanya, i, després d'estudiar-lo comparativament, posa de relleu la seva inferioritat amb el de qualsevol altre país de tipus mitjà europeu en força i en eficàcia. Aquesta constatació ha d'ésser un estímul per assolir un nivell francament europeu. L'índex de la força agrària d'un poble és un baròmetre de la seva puixança i benestar i exponent dels graus de respecte amb què són tractats. A Espanya la producció agrícola és constantment desatesa i gairebé sempre sacrificada. Aquesta realitat dona un aire sarcàstic als lirismes dels personatges polítics a favor de l'agricultura. Una antologia de frases laudatòries extretes dels preàmbuls dels decrets apareguts a la «Gasetta» i un altre dels preceptes lesius a l'agricultura apareguts al mateix full ens forniran una síntesi gairebé grotesca de la diferència entre la retòrica i la realitat i de la quantitat de ficció de la vida pública. Es refereix als èxits que s'atribuïa darrerament una personalitat política conservadora demostrant la seva inocuitat. Denuncia els defectes que corquen la burocràcia i els dels sistemes de govern que hi tenen millor suport. Addueix alguns exemples, entre ells, una recent R. O. que grava l'exportació de matèries tartàriques.

Exposa després els fins que persegueix Unió Catalana en ordre a l'agrarisme i la seva orientació.

Entrant a la segona part, afirma que ha creat el problema vitícola la crisi periòdica del preu del vi, que manté aquesta producció en la incertitud, i la desvalorització del preu. Exposa quines han estat les cotitzacions en els últims trenta anys i demostra que el preu mitjà no cobreix el cost de producció. Remarca l'origen i causa de la situació deficitària de la producció vitícola, de la qual viuen 4.000.000 de ciutadans. No tenim cap regulador veritable del preu, però hi actuen dos factors imponderables: el mercat francès i la destil·lació de vins, indicador aquest d'una minimització de preus. S'estén en l'estudi d'aquests dos factors i conclou que es pot fer ben poc en el mercat francès, més que allò que als vinyaters d'aquell país convingui.

Precisa normalitzar la vida d'aquesta producció i nacionalitzar el preu. La finalitat és assolir un preu, encara que sensible a les oscil·lacions del mercat, que estigui sempre al damunt del de cost de producció. Després d'unes consideracions, diu que només hi ha dues maneres de resoldre la qüestió: una d'elles indi-

LA MILLOR TUBERIA PER A
CONDUCCIONS A PRESSIO

recta i d'efectes segurs, encara que desconeguts en l'extensió. És la implantació de la declaració de collita i guies de circulació dels vins estudiant els avantatges i inconvenients. Sosté que el projecte de llei Cambó presentat a les Corts de 1918, conté la fórmula legal apropiada d'aquesta solució.

Segona solució: consumir anyalment dos o tres milions d'hectolitres de vi en forma d'alcohol natural o vínic. Exposa en detall els aspectes del problema alcohòlic i l'estat legislatiu de la qüestió abans i després de la Dictadura. Explica els termes de la solució que pressuposen resoldre una altra qüestió endèmica: el compliment de les lleis. Dóna a conèixer els termes en què d'altres països han resolt l'afer vitícola, naturalment a favor de la producció. A Espanya la llei, abans de la Dictadura, era favorable, però l'aplicació contrària, i de la Dictadura ençà ho és la llei i l'aplicació. El dictador va fer una aplicació estafeta del conveni de Béziers de 1922. Sosté que és necessari prohibir l'encapçalament de vins.

En concepte d'atenuacions de la crisi vitícola, assenyala les conclusions del Dr. Decref, la supressió o almenys transformació de l'impost de consums, especialment a les grans ciutats, aplicant en aquest cas una escala «ad valorem» que beneficiaria l'agricultura, l'abatiment dels transports, una política d'exportació amb convenis comercials, etc.

Per una política agrària precisen sistemes nous de govern, que s'elimini la vella política tot donant natural preponderància a l'estudi i resolució dels problemes vius del país, que els partits polítics es nodreixin de grans masses d'opinió amb aptitud per inculcar la salvadora preeminència de l'interès públic sobre el privat.

En acabar la seva interessantíssima conferència, el Dr. Albert Talavera escoltà una llarga ovació. Després passaren molts a felicitar-lo.

LA CONFEDERACIO HIDROGRAFICA DEL PIRENEU ORIENTAL

Celebrà la sessió mensual la Junta de Govern de la Confederació.

El delegat regi, senyor marquès de Camps, donà compte de les impressions portades de Madrid en l'últim viatge realitzat per a assabentar al ministeri de Foment del resultat de les últimes assemblees.

La impressió de les entrevistes amb el ministre de Foment és optimista, i manifestà a la Junta que a aquell li causà grata sorpresa el fet que, amb l'escassa assignació que dóna l'Estat a la nostra Confederació aquesta tanqui l'any amb una existència disponible al voltant d'un milió i mig de pessetes. Aquestes manifestacions donaren ocasió al senyor marquès de Camps de refermar les seves peticions i demostrar-li que, en iniciar-se ja el període de realització de projectes era de necessitat una major assignació per atendre les obres pendents i que es començaran aviat, així com iniciar i atendre la repoblació forestal del nostre territori.

El senyor delegat de Foment i el senyor Piella proposaren un vot de gràcies, que fou acordat per unanimitat.

Tot seguit fou llegit i aprovat l'estat d'ingressos i pagaments i situació de fons en 29 de novembre, que en total és de 1.517.727'83 pessetes.

Acte seguit fou aprovat el pressupost de la Junta

Social del Pantà de Francolí; s'acordà també accedir a la sol·licitud de la dita Junta Social, d'incomplimentar el precepte reglamentari de la reunió mensual, a l'objecte d'evitar despeses innecessàries, i que es reunixin solament quan ho creguin necessari els tècnics o el president. Per això la seva actuació no costarà cap despesa ni gratificació permanent, ocasionant-se només quan hi hagi motiu d'actuació. La Junta de Govern acordà veure amb gust tals acords.

Es donà compte, després, de l'extracte dels informes emesos per la Direcció Tècnica i s'acordà sotmetre a informació pública el projecte dels canals de Sant Gregori, i el del Pantà de Jorba, durant el termini de 30 dies, a comptar del de la publicació de l'anunci a la «Gasetta de Madrid», amb la finalitat de poder presentar les reclamacions que estimin procedents els que es considerin afectats.

El projecte dels canals de Sant Gregori estarà a disposició del públic, a la Via Layetana, 10 bis, primer Barcelona, i un altre exemplar en poder del síndic senyor Francesc Coll Turbau, a Girona, durant el termini d'informació.

Durant el propi termini d'informació, el projecte del Pantà de Jorba estarà exposat a la Via Layetana, 10, bis, primer, Barcelona, i al domicili del síndic senyor Jaume Vich Casanovas, Amnistia, 9, Igualada.

L'Assessoria Jurídica donà compte que ha emès 37 dictàmens més, relatius a expropiacions dels canals del Pantà de Foix, i redactat un contracte de repoblació forestal pendent d'ésser elevat a escriptura pública.

El senyor Aguadé crida l'atenció de la Junta de Govern pel fet d'haver-se presentat dos recursos contra la R. O. de concessió de les aigües sobrants del Caurana al Pantà de Riudecanyes. S'acorda coadjuvar amb l'administració per a sostenir la dita Reial ordre.

S'autoritza seguidament la inversió de despeses per a l'execució de sondeigs a l'emplaçament de la presa del Pantà en projecte de Sau, per la quantitat de pessetes 24.826'29, i les despeses de sondeigs necessaris per a l'estudi de Sant Ponç al riu Cardoner, en la quantitat de 38.750'68 pessetes.

El delegat de Foment dóna compte, entre altres assumptes, de l'estat i dels estudis i treballs forestals, entre els quals esmenta el projecte acabat i informat ja pel Comitè d'Aplicacions relatiu a la repoblació forestal de la conca del Foix, redactat per l'enginyer senyor Soler Bas, treball que és objecte de merecuts elogis del president, del delegat de Foment i del delegat del Ministeri d'Economia, Joan Diaz Muñoz, els quals donen detalls i explicacions, i es fan constar en acta, per unanimitat, les tals manifestacions.

L'acte es donà per acabat.

SINDICAT AGRICOLA DE PALLEJA

Hem rebut l'estat de comptes del Sindicat de Pallejà, el resum dels quals és:

Resum.

Import de les entrades	59.275'71
Import de les sortides	40.489'60
Ròssec a favor	18.786'11

Inversió del capital.

Esmerçat en construcció	12.688'35
C. C. C. a càrrec deute Sindicat	2.234'80
Existència en efectiu i efectes a cobrar	3.862'96
	18.786'11

Existències.

280 Qgs. encenall a 0'60	168'00
306 ampolles a 0'47	143'82
40 caixes de 25 a 1'60	64'00
259 caixes de 13-15 a 1'10	284'90
27 raimes paper a 6'50	175'50
8.000 lligams a 6'00	48'00
2 màquines estiradores a 12 00	24'00
	908'22

Vistos i examinats els presents estats de comptes, amb tots llurs comprovants, donem la nostra conformitat i els posem a la vostra aprovació.—El Censor, *Joan Canals*; el Tresorer, *Josep Serra*; el Vocal, *Francesc Badia*. Per la Junta de Govern: el Secretari, *Marti Llobet*.

Després de fer una crítica econòmica dels comptes, la Junta del Sindicat, que mai no ha descarat altres interessos afegeix:

«El Sindicat de Pallejà, com s'ha dit moltes vegades, no vol preocupar-se solament d'un millorament material, més o menys immediat. Creu tenir el deure, per a suplir deficiències que són als ulls de tothom, de perseguir un millorament moral per a tots els veïns del poble. Vol que la joventut que puja tingui uns altres neguits que fins ara.

»Vol—així que tingui un sostre—preocupar-se de la formació d'una cultura agrícola o social per a tots els seus associats. Vol que els pagesos, que tots nosaltres, anem fugint de la rutina asfixiant que ens deixa sense alè. Vol que quan plantem un arbre sapiguem per què el plantem, si els seus fruits seran susceptibles de vendre's, i en quines condicions; que sapiguem per què el podem i quina és la millor manera de fer-ho; quins adobs li seran més convenients; quins remeis hem d'aplicar-li; com podrem, en suma, produir més i més barat.

»I això només podrà assolir-se dintre una estreta unió de tota la gent de bona voluntat.

»La nostra prosperitat o la nostra misèria està en l'aportació, tant moral, com material, que cadascú doni al Sindicat.

»I és evident que com més fort serà el Sindicat més forts serem tots nosaltres.»

LA QUESTIO DELS ADOBS I ELS SINDICATS AGRICOLS

El dia 1 de l'actual, a les deu del matí, van reunir-se a l'Ateneu Enciclopèdic Popular els delegats de 138 Sindicats catalans, convocats per la Unió de Sindicats i Pagesos de Catalunya.

Presidí el senyor Albert Talavera, el qual exposà els objectes de l'Assemblea: propòsit de provisió d'adobs dels Sindicats. El senyor Ramon Piferré donà compte de la seva documentada ponència respecte la fabricació cooperativa de superfosfats en forma pura i mixta. En

les seves conclusions es decantà a favor d'una intel·ligència amb fàbrica a crear per elements industrials, exposant les condicions generals i explicant-ne els avantatges. I el senyor Miró Esplugas, en la seva ponència sobre mobilització del capital agrícola sentà la conveniència que tots els Sindicats tinguin una Caixa Rural i d'una acció coordinada entre tots els Sindicats de la Unió amb objecte d'ajudar-se mútuament, assenyalant que els Sindicats han d'ajudar la banca privada que concedeixi crèdit als Sindicats i Caixes rurals.

El senyor Talavera exposà el sentit, les finalitats i els resultats de la campanya dels Sindicats durant l'any passat, l'estat actual de la qüestió i la conveniència d'anar units, i proposà a l'Assemblea una resolució definitiva dintre breu termini, per a la qual es dona un vot de confiança al Consell directiu.

PROGRES DEL SINDICAT VITICOLA DE MARTORELL

El Sindicat Vitícola de Martorell ha comprat la fàbrica d'alcohols i tartrats de la vídua de Domènech. Per diversos motius aquesta adquisició permetrà d'eixamplar la tasca del Sindicat.

A propòsit d'aquesta compra, diu la fulla mensual de dit Sindicat:

«En primer lloc, la nostra fàbrica actual, malgrat ser bastant gran, resulta ja petita en un any de collita regular, i amb el nombre de socis que actualment té el Sindicat. Els mateixos cups que teniem eren petits per a encupar tota la brisa en un any de regular collita, el que ens obliga a encupar en cups petits de la vila, la qual cosa encareix la recollida i no és pas en benefici de la bondat del gènere. En la fàbrica adquirida hi ha tres cups, en els quals caben prop de dos milions de quilos, i amb els quals podrem treballar descansadament.

»Amb els aparells de destil·lació, rectificació i extracció de tartrats de la fàbrica adquirida podrem també treballar una major quantitat de brisa que actualment, així com cremar vi en moments en què convingui, sense parar la fàbrica gran, evitant amb això haver d'aplaçar les liquidacions per sobra de brisa, tal com ens passà fa dues o tres temporades.

»Afortunadament fins ara el problema més gros per al Sindicat havia estat sempre la petitesa dels nostres locals, ja que els nombre d'associats, que començà amb 1.200, puja avui a més de 3.000, de manera que en això hem de confessar que sempre ens havíem equivocats i les circumstàncies i la gent ens han obligat a fer les coses bon tros més a l'engròs dels que havíem calculat de bon principi.»

LA QUINZENA DE LA TARONJA

La Cambra del Comerç ens tramet la nota següent:

«Per la Direcció general de Comerç i Política Aranzelària s'estan realitzant gestions encaminades a l'organització d'una propaganda amb fins d'interès general en pro del major consum de la taronja, oferint-la a preus reduïts durant el curt termini en què la propaganda s'efectuiï evitar que es llencin al mercat espanyol els fruits gelats.

Es deuen aquestes gestions al fet d'estar patint l'exportació les conseqüències d'una baixa de preus al mer-

INDEX PER MATERIES, ANY 1930

HOMENATGES

- El senyor Agustí Serra i Munner, núm. 1.
- El senyor Emili Pascual i Amigó, núm. 2.
- El senyor Miquel Font i Montserrat, núm. 3.
- El senyor Josep Rubió i Boldú, núm. 4.
- Recepció de M. Rossell i Vilar a l'Acadèmia de Ciències i Arts, núm. 4.
- Na Concepció Sayós d'Isern, núm. 5.
- El senyor Valentí Bose, núm. 8.
- Discurs de contestació, per *Josep M.ª Bofill*, núm. 9.

METEOROLOGIA

- Les calamitats de la pedregada, per *Josep Sabaté*, número 9.

QUIMICA AGRICOLA

- Les solucions coloidals, per *Jordi Bertrand*, núm. 1.
- La magnèsia a la terra, per *Joan Montfort*, núm. 7.
- Nitrat sintètic i nitrat natural, núm. 7.
- L'explosiu creador de terra vegetal, núm. 10.

BOSCOS I ARBRES NO FRUITERS

- Per a prevenir els incendis, núm. 2.
- Els boscos de Catalunya, per *Carles de Batlle*, núm. 3.
- La Diputació de Barcelona (incendis), núm. 4.
- Els boscos a Catalunya i llurs productes, per *Carles de Batlle*, núm. 7.

TERRA CAMPA

- La fertilització de la terra, per *Joan Montfort*, núm. 1.
- La figuera de moro, per *Joan Salom*, núms. 2, 3 i 4.
- Conreu intensiu de la civada, núm. 2.
- El conreu del piretra, per *Josep M.ª Soler*, núm. 3.
- Acció del fred i calor en la terra, per *Anselm Perramon*, núm. 5.
- La llaurada immediatament de la collita, per *A. Elies*, núm. 6.
- El conreu del tabac a València, núm. 7.
- El cultiu del lli, núm. 8.
- El conreu del blat a Cerdanya, per *M. R. i V.*, núm. 9.
- Les herbes de's camps de cereals, núm. 11.
- Pot implantar-se el conreu de cotó a Catalunya?, per *Baldiri Juscafresa*, núm. 12.
- Una carta interessant, núm. 12.

FEMS I ADOBS QUIMICS

- El valor dels fems, núm. 1.
- La manipulació dels adobs químics, per *Anselm Perramon*, núm. 2.
- Els fems han d'ésser la base de les adobades, núm. 4.
- Les barreges d'adobs, núm. 4.
- Els fems nobles, núm. 10.
- Fems especials per al conreu de bolets, núm. 11.
- Els fems han d'ésser colgats a seguit, núm. 12.

PRATS I FARRATGES

- El blat de moro farratger, núm. 2.
- L'herba tendra, núm. 11.

HORTA I JARDI

- Per les hortalisses primerenques, núm. 2.
- La desinfecció de les hortes, per *Manuel Codina*, núm. 3.
- El conreu de la carxofera, per *H. Lapedange*, núm. 4.

FRUITERS I FRUITA

- El mirallet del Pla del Llobregat, per *Josep Serra i Vives*, núm. 2.
- Quins fruiters cal plantar, per *R. Sala*, núm. 2.
- Els fructicultors catalans, núm. 3.
- Un nou mètode per a femar arbres fruiters, per *Artur Codoret*, núm. 4.
- Els cirerers, per *Manuel Codina*, núm. 4.
- Els fructicultors del Llobregat, per *J. Serra i Vives*, número 5.
- Les plantacions de fruiters en secà, per *B. Castells*, número 7.
- El nanisme dels arbres fruiters, per *C. Colomer*, núm. 8.
- Carta oberta a l'amic Ramon Sala, de Balaguer, per *Josep Serra*, núm. 9.
- Els préssecs a Califòrnia, per *R. Sala*, núm. 10.
- Per voler posar curanders, per *Josep Serra i Vives*, número 10.
- Els préssecs al Llobregat, per *Ramon Nubiola*, núm. 11.
- L'avellaner, per *F. A. B.*, núm. 11.

VINYA I VI

- Les trasbalsades del vi, per *Tomàs Via*, núm. 1.
- Vinificació per fermentació superquatre, per *J. Melorde*, núm. 2.

- La poda de la vinya, per *E. Germà*, núm. 3.
 L'embotellament del vi, per *Tomàs Via*, núm. 3.
 Suc de raïm, núm. 4.
 La qüestió del vi, núm. 4.
 Per a fer escumosos els vins blancs, per *Tomàs Via*,
 núm. 5.
 Causes de la minva del conreu de vi, per *L. Ravar*, nú-
 mero 6.
 El problema del vi, núm. 6.
 La conferència de viticultors espanyols i francesos, nú-
 mero 6.
 El que diuen els viticultors francesos, núm. 6.
 La verema, per *Josep Jové*, núm. 9.
 Vinificació i raïms anormals, per *Josep Jové*, núm. 10.
 Neteja del material vinari per la xilina, núm. 10.
 La fermentació alcohòlica dels vins, per *Josep Jové*, nú-
 mero 11.
 El vi i l'aigua mineral, núm. 11.

MALALTIES DE LES GRANES, PLANTES

I ARBRES

- Parlem de la cuscuta, per *J. Viladot-Puig*, núm. 1.
 L'escarabat del fesol, núm. 1.
 Algunes malalties de l'ametlla, per *A. Rolet*, núm. 2.
 El tractament de la càrie del blat, núm. 2.
 L'epinosi, núms. 2 i 10.
 Les malalties de les albergínies, núm. 2.
 Contra els cadells, núm. 4.
 Un nou enemic de la vinya, núm. 4.
 La mosca de les taronges, núm. 4.
 El pulgó de la carxofa, núm. 4.
 El mildiu i la manera de tractar-lo, per *Amadeu Llaver-
 ries i Po*, núm. 5.
 La malaltia dels tomàtecs, per *A. Rolet*, núm. 6.
 Una llista d'insecticides contra les plantes, per *L. For-
 gues*, núm. 7.
 La podridura dels arbres fruiters, per *M. Guyot*, nú-
 mero 7.
 L'arrufat dels presseguers, núm. 10.
 El cuc del préssec o mosca mediterrània, per *R. Sala*,
 núm. 11.
 Carcospori del bledarave o remolatxa, núm. 11.
 La salut dels arbres fruiters, núm. 11.
 Per a evitar la degeneració de les patates, núm. 11.

MAQUINARIA

- Carburants vegetals, núm. 1.
 Les segadores, per *Joan Castells*, núm. 5.
 Un tractor que llaura tot sol, núm. 10.

REGADIUS

- El pantà de Jorba i el de Foix, núm. 3.
 La irrigació subterrània, per *Joan Cabanelles*, núm. 4.
 L'horta sense regadiu, núm. 6.
 El pantà de Crespià, núm. 9.

ALIMENTACIÓ

- Les ortigues són un bon aliment, núm. 1.
 L'edat més econòmica de l'engreixement del porc, per
Vittorino Vezzani, núm. 2.
 La garrofa en l'alimentació del bestiar, per *M. Rossell i
 Vilar*, núm. 5.
 Noves idees d'alimentació, per *M. Rossell i Vilar*, n.º 7.
 La farina d'alfals en l'alimentació de les truges, per
M. Rossell i Vilar, núm. 8.
 Un nou mètode de conservació d'aliments, núm. 10.
 Engreixement del porc, per *M. Rossell i Vilar*, núm. 12.

VAQUES, CABRES I LLET

- Les màquines de munyir, per *M. Rossell i Vilar*, núm. 1.
 Fecunditat extraordinària d'un vaca, núm. 2.
 El valor pràctic dels caràcters exteriors de la vaca lle-
 tera, per *R. Giuliani*, núms. 3 i 4.
 Sobre la cria de vaques lleteres i el possible aprofitament
 de la llet a l'Alt Empordà, per *J. Llovet*, núms. 8 i 9.
 El control de la llet, per *R. Giuliani*, núms. 10 i 11.
 Sobre la producció de llet, principal proveïment de grans
 ciutats, per *J. Llovet*, núm. 11.
 Ampolles de paper per a la llet, núm. 12.

RACES

- Les races animals relacionades amb l'etnologia de Cata-
 lunya, per *M. Rossell i Vilar*, núms. 5, 6, 7 i 8.

AVICULTURA

- Racions per a pollets i pollastres, per *L. Gallinat*.
 Quatre paraules encara, referent al clavell en la cresta
 de la raça de gallines catalanes del Prat, per *Salva-
 dor Castelló*, núm. 1.
 La gallina més ponedora del món, núm. 1.
 Qualitats dels ous a covar, per *L. Gallinat*, núm. 2.
 L'electricitat al galliner, núm. 2.
 Perquè les gallines no volen pondre a llur nial, núm. 2.
 L'edat a què s'han de vendre les gallines, núm. 2.
 Les gallines que s'arrenquen les plomes, núm. 4.
 La conveniència de l'explotació d'ànecs, per *M. Rossell
 i Vilar*, núm. 5.
 Un advertiment als agricultors principiants, per *L. Ga-
 llinat*, núm. 7.
 La pesta d'hivern, per *L. Gallinat*, núm. 10.
 Els ous grossos, núm. 10.
 La creixença dels pollastres, núm. 10.
 Incubació precoç i pollastres per a Pasqües, per *L. Ga-
 llinat*, núm. 12.

PLOMES I PELLS

- Com s'adoben les pells de conill, per *Josep Parés*, n.º 4.

HIGIENE

- El piretre, núm. 1.
 Desinfecció de l'aigua de cisterna, núm. 2.

La lluita contra els mosquits, núm. 10.
Els polls de l'aviram, núm. 10.

MALALTIES DELS ANIMALS

Raquitisme o dolor dels pollets, núm. 1.
Higiene i malalties més freqüents del conill, núm. 2.
El microbi de la peripneumonia, per *Julien Nowak*, n.º 2.
Els paràsits dels galliners i dels colomars, núm. 4.
Les malalties roges del porc, per *M. Rossell i Vilar*, n.º 6.
La coccidiosi (ventre gros) en el conill i la gallina, per *R. Malés*, núm. 6.

COMERÇ I ECONOMIA

El mercat central de fruites i verdures, núm. 1.
Els contractes d'arrendament, núm. 1.
Exportació de productes agrícoles, núm. 1.
L'asincronia entre l'agricultura i la indústria, núm. 3.
Situació agrària, per *J. Viladot-Puig*, núm. 3.
El greu problema de la nostra exportació agrícola a França, per *V. Ramada*, núm. 3.
El problema de l'exportació de vins a França, núm. 3.
La qüestió dels blats, núm. 3.
Les relacions comercials amb França, núm. 3.
Emigració agrària, per *J. Viladot-Puig*, núm. 4.
La Unió de vinyaters i el tractat amb França, núm. 4.
«La Catalana», cooperativa de Perpinyà, núm. 4.
El què guanya la mestressa d'una masia, núm. 5.
L'exportació de fruita, per *R. Sala*, núm. 6.
La importació de vins a França, núm. 6.
El problema del blat i la prohibició d'importar manioc, núm. 6.
El règim de blats i farines, núm. 7.
Ja estem salvats, per *Ramon Nubiola*, núms. 8 i 9.
El trust dels superfosfats a Catalunya, núm. 8.
El problema de les importacions de moresc, per *Jaume Estapé i Pagès*, núm. 8.
El moresc, núm. 9.
La delimitació del Priorat, núm. 9.
La cançó de l'enfadós, per *Ramon Nubiola*, núm. 10.
La R. O. d'exportació de vins i licors, núm. 10.
Comptem amb els dits i tirem les broques al foc, per *Josep Sabater*, núm. 12.
El segur del bestiar porquí, núm. 12.

CONSERVES, INDUSTRIES AGRÍCOLES

Les malalties del vinagre, per *Tomàs Via*, núm. 7.
La mantega, per *Joan Canut*, núm. 7.
Alcohol de serradures, núm. 10.
Per a conservar les patates, núm. 12.

ARBITRIS, TRIBUTS, TAXES

La taxa del rodatge, núm. 5.
Les camionetes agrícoles, núm. 11.
El problema del vi, per *Enric Ràfols*, núm. 11.

Els viticultors tarragonins, núm. 12.
Els vaquers rurals, núm. 12.
Els drets dels vins, núm. 12.
El senyor Mainés en una conferència, núm. 12.

COOPERATIVES, SINDICATS, ASSOCIACIONS

Les associacions agrícoles, núm. 1.
El cens dels Sindicats agrícoles, núm. 1.
La Cooperativa lletera de Sort, núm. 1.
Reunió a l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, n.º 2.
Cooperativa lletera del Pallars, núm. 2.
Una reial ordre per als Sindicats agrícoles, núm. 2.
Cambra de la Propietat rústica, núm. 2.
Suspensió i constitució dels Consells agropecuaris, n.º 2.
Protesta de la Cambra Agrícola de Rubí, núm. 3.
Assemblea de la Confederació del Pirineu Oriental, n.º 5.
Unió de Vinyaters de Catalunya, núm. 5.
Reunió de Caixes rurals, núm. 5.
Reunió de Sindicats agrícoles, núm. 5.
Les demandes dels viticultors, núm. 5.
Reunió de propietaris del Montseny, núm. 5.
Federació comarcal de Sindicats del Llobregat, núm. 6.
Confederació del Pirineu Oriental, núm. 6.
Les Caixes rurals, núm. 6.
La Cooperativa lletera del Pallars, núm. 6.
L'Assemblea de Vinyaters, núm. 7.
Confederació del Pirineu Oriental, núm. 8.
Constitució de la «Unió de Sindicats i pagesos de Catalunya», núm. 8.
La legislació dels Sindicats, núm. 9.
Raport a la Cambra Agrícola de Girona, per *M. Rossell i Vilar*, núm. 10.
Celler cooperatiu, núm. 10.
El balanç del Centre vitícola de Martorell, núm. 10.
Confederació del Pirineu Oriental, núm. 11.
Unió de Sindicats, núm. 12.
La Confederació de l'Ebre, núm. 12.

EXPOSICIONS, CONCURSOS, CONGRESSOS

I CONFERENCIES

Conferència Matazans, núm. 1.
Conferència del senyor Jaume de Riba, núm. 2.
Clausura del Curs internacional d'Agricultura, núm. 2.
Exposició agrícola de Lleida, núm. 3.
Conferència de Manuel Florença, núm. 4.
Concurs de roses, núm. 4.
Dels concursos de fruita, per *R. Sala*, núm. 8.
La conferència vitivinícola de Madrid, núm. 8.
L'Assemblea fruitera, núm. 8.
Concurs de bestiar boví, núm. 9.
Conferència del senyor Rosich, núm. 9.
Concursos de bestiar, núm. 11.
L'Exposició agrícola de Lleida, núm. 11.
Sis conferències d'adobs, núm. 12.
Concursos ramaders, núm. 12.
Concurs i Exposició avícola, núm. 12.

Conferències agràries a Granadella, núm. 12.
Una Conferència i un Curset a Martorelles, núm. 12.
Conferència Vidal i Guardiola a Igualada, núm. 12.

ENSENYANÇA I SERVEIS AGRÍCOLES

Orientacions de l'ensenyament agrícola, per *J. Llovet*,
núm. 4.
Comentari a un article, per *M. Rossell i Vilar*, núm. 4.
L'Escola d'Agricultura i els Serveis Tècnics, per *Ramon
Nubiola*, núm. 5.
Una carta, per *Joan Roca*, núm. 5.
Una altra carta, núm. 5.
Als professors de l'Escola d'Agricultura encara no se'ls
ha reposat, núm. 6.
L'Agricultura i la Diputació, núm. 7.
La supressió de l'Escola Superior d'Agricultura, núm. 7.
Retorn a llurs càtedres dels professors destituïts, núm. 7.
Centre d'ensenyances i pràctiques agrícoles, núms. 9,
11 i 12.
El Centre d'Ensenyances i Pràctiques agrícoles, per
M. Rossell i Vilar, núm. 10.
Estudis que es cursaran a les Institucions agrícoles de
la Diputació, núm. 10.

Una comunicació molt divertida, per *M. Rossell i Vilar*,
núm. 12.

QUESTIONS DIVERSES

El cafè de figues, per *Rafel Muga*, núm. 1.
Virtuts de certes plantes medicinals, núm. 1.
Les plantes com indicadores de l'acidesa i de l'alcalini-
tat del sòl, núm. 1.
Noves aplicacions del sofre, núm. 2.
Màstic per als vidres, núm. 2.
Untura per a cirar els guarniments, núm. 2.
La fusta més lleugera que es coneix, núm. 2.
El partit Unió nacional agrària, núm. 2.
Servitud de la intel·ligència, per *M. Rossell i Vilar*, nú-
mero 11.
Carn de cavall, núm. 12.

NECROLOGIES

Manuel Raventós i Domènech, núm. 1.
Joan Subirats i Prats, núm. 3.
Ramon Crespò, núm. 12.

cat estranger, deguda principalment a l'excés de trama.

El Ministeri d'Economia, en aplicació del Reial decret de 11 d'octubre proppassat relatiu a l'exportació d'aquesta fruita, ha donat instruccions a les Seccions Agronòmiques per tal que la inspecció de la sortida de la taronja es realitzi amb la major severitat, de manera que es restringeixin els embarcaments. Per la seva part els exportadors han adoptat acords encaminats a suspendre els embarcaments durant un cert període de temps, amb el fi de descongestionar els mercats als quals es dirigeix la taronja per via marítima. I a fi d'evitar els perjudicis que es puguin ocasionar amb aquestes mesures als exportadors que es vegin en el cas de recollir el fruit sense ajornament possible. El Govern, d'acord amb les Companyies ferroviàries, ha acordat establir per a l'interior de la Península durant quinze dies la mateixa tarifa reduïda i el mateix ritme de velocitats que avui regeix per a l'exportació.

Durant aquests quinze dies, que es poden designar per «Quinzena de la Taronja», es podria realitzar la propaganda en projecte venent el fruit en condicions de barator excepcional per a fomentar el seu consum.»

INSTITUT AGRICOLA CATALA DE SANT ISIDRE

Sota la presidència del senyor Baró d'Esponellà es va constituir la Junta Directiva de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, després de la renovació parcial de la mateixa, acordada en la darrera Junta general reglamentària.

Es va acordar trametre el telegrama de costum, després de la junta general, al rei, soci de l'Institut, i es prengueren altres acords derivats de la constitució de la Junta directiva.

Acceptant una moció del soci corresponsal de Tortosa, Didac de León, es va acordar convocar per a molt aviat els oliverers catalans per interessar-los en l'obra de l'Associació Nacional d'Oliverers d'Espanya, ingressant ja de moment l'Institut com a soci cooperador de la dita Associació.

Es varen nomenar diverses ponències: l'una per a estudiar diversos projectes de crèdit agrari presentats a la Junta directiva; l'altra per acudir a la informació oberta per Reial ordre del 14 de gener respecte a la valoració oficial de les mercaderies en 1930; i una tercera per a donar la seva opinió el Consorci de la Zona Francesa, respecte de la conveniència que en l'exportació dels productes espanyols s'estableixi un règim de garantia de tipus i qualitat dels gèneres, a l'objecte que no es reproduïxi el fet — segons comunica la Cambra de Comerç a l'esmentat Consorci — d'haver estat abandonades a l'Havana diverses expedicions d'alls proce-

dents de Barcelona, Tarragona y València, per haver arribat barrejats de tamanys, i per tant diferents de les mostres que les havien estat ofertes en plaça.

La Junta de l'Institut es va ocupar de la gravetat que entranya el fet que Rússia hagi començat a exercitar el seu «dumping» contra Espanya, per mitjà de la trama, arribada a Tarragona, d'un carregament de fusta de construcció, per a vendre-la a preus inferiors als de les fustes d'altres procedències, que concorren als nostres mercats, i àdhuc a la fusta pròpia nacional. El senyor Oriola Cortada va subministrar sobre el particular minuciosos detalls, posant de relleu que si es repetís el fet es desmoralitzaria el nostre comerç i la producció forestal del país en rebria un cop molt fort.

La Junta va acordar sotmetre a la consideració del Govern les conseqüències que poden derivar-se de l'aplicació del «dumping» rus, no solament per a l'esmentada producció, sinó també per a altres produccions, i demanar consegüentment al Govern espanyol que prengui les mesures enèrgiques del cas.

El senyor Barata va donar a conèixer diversos projectes de la Comissió Executiva del II Congrés Nacional de la Fusta, de la qual forma part, que s'ha de celebrar a Madrid aviat, i es va acordar obrir una informació entre els socis afectats pels problemes forestals, respecte dels diversos assumptes que el dit Congrés ha de tractar.

CURSET D'AGRICULTURA

El Departament de Tècnica i Pràctiques Agrícoles de la Diputació de Barcelona, continuant l'obra d'estudi, foment i defensa dels interessos agrícoles que li han estat confiats, ha donat un curset a Rubí, al local de la Cambra Agrícola.

Aquest curset, organitzat pel Celler Cooperatiu de Rubí, ha estat donat des del dia 18 al 25 del mes proppassat, i hi han pres part els senyors Antoni Quixal, del Servei de Viti-Vinicultura; Francesc X. Riera, del Servei de Camps i Arbres Fruiters, i Eduard Simó i Ramon Danès, del Servei de Ramaderia.

Cal remarcar l'interès mostrat pels assistents, que, en nombre d'uns 300, han concorregut a les conferències d'aquest curset, i els resultats aconseguits, demostrats en les converses, pràctiques i excursions efectuades.

Durant el curset han fet acte de presència el director del Departament de Tècnica i Pràctiques Agrícoles, senyor Jaume Raventós, i el diputat ponent de Cultura, senyor Antoni Jansana, el qual, recollint l'entusiasme i expectació dels assistents que emplenaven completament l'espaiosa sala d'actes, explicà l'obra que en agricultura realitza la Diputació.

BIBLIOGRAFIA

Tratado de Avicultura. Vol. I. I. *Especies y razas*, per B. Dürigen. Trad. alemanya de E. M. Martínez Amador. Un volum de 742 pàgines, 325 gravats i 26 làmines en color. Barcelona, 1931. Gustau Gili, editor. Preu, 36 pessetes en rústega i 40 en tela.

En aquest volum l'autor estudia les espècies i les races susceptibles de criar-se en el galliner. Les espècies són: gallines, pintades o guinees, faisans, coloms, ànecs, oques, indiots, paons i cignes. Cada una d'aquestes espècies havent originat diverses races, l'autor les estudia amb molt detall.

El traductor hi ha afegit algunes races que l'autor no citava en la seva obra, entre elles la del Prat.

Tratado de Avicultura és una obra de consulta. La profusa il·lustració de la mateixa i l'abundant text la fan recomanable a tots els avicultors instruits.

Rebut el *Butlletí Oficial de la Cambra de Comerç espanyola* a Suïssa.

PUBLICACIONES DEL R. INSTITUTO SUPERIORE AGRARIO DI MILANO.

La pecora bergamasca, per Dott. Mario Mariani, Aiuto.—Piacenza, 1930.

És una bella monografia de la raça ovina bergamasca, que viu a la zona muntanyosa de Bergamo (Itàlia). La monografia va il·lustrada amb cinc gravats.

Diagnosi della gravidanza colla reazione novocaino-formalina. Primera nota. Dott. Mario Mariani. — Milano, 1930.

Fullet de 15 pàgines. La conclusió de l'autor és que la reacció amb la novocaina-formalina permet, en la majoria dels casos, diagnosticar le gestació en l'euga i en la vaca.

Il metodo «Morsin» confrontato con quello del Gerber per la determinazione del grasso nel latte, per Dott. Mario Mariani, Aiuto.—Milano, 1930.

És un fullet molt interessant per a la determinació de la mantega.

L'autor conclou que el mètode «Morsin», per la seva simplicitat i precisió, pot ésser utilitzat avantatjosament en la determinació de la mantega en el servei de control de la llet.

Sulla importanza delle proteine animali nella alimentazione dei pulcini. Dott. Giuseppe Giusti.—Milano, 1930.

Fullet de 11 planes en el qual l'autor exposa les experiències realitzades en dos grups de pollets. La conclusió és a favor de la proteïna animal.

Necrològica

Víctima d'una malaltia llarga i dolorosa, soferta amb exemplar resignació, ha mort a Barcelona el senyor Raimond Vila d'Abadal.

Era el cap de la casa del Cavaller de Vidrà, famosa a tota la muntanya catalana, especialment a Vic i a Vidrà, on aquesta antiga família té les cases pairals.

Raimond Vila d'Abadal tenia només 42 anys. Era un home bondadós, molt caritatiu i molt estimat per la gent que tenia amb ell relació de dependència i pels seus nombrosos amics. Era un bon ciutadà, ple d'aquell bon sentit que és el millor ornament de les grans cases pairals catalanes.

El Cavaller de Vidrà era un entusiasta de la Mancomunitat i havia pres part activa en els Concursos de bestiar organitzats per dita Corporació, havent estat President del que se celebrà a Olot per a la raça bovina catalana.

A la seva esposa Na Dolors Gallifa i a tota la família, especialment al seu germà, el nostre amic el doctor Lluís Vila d'Abadal, enviem el testimoni del nostre condol.

YOGHOURAT CONDAL

Li assegurarà l'èxit en la cria del ramat boví.

SOL·LICITI DETALLS I ANALISIS A

Passeig de Maragall, num. 16

- Telèfon num. 79254

- BARCELONA

EL MERCAT

ULTIMES COTITZACIONS

ADOBOS	UNITAT	PESSETES		UNITAT	PESSETES
Superfosfat d'os, 18-20 per 100 d'àcid fosfòric i 1/2 per 100 de nitrogen ...	100 quilos	15'—	Colorant Bordeus.	1 kilo o litre	15 a 75
Superfosfat de calç, 18-20 per 100 d'àcid fosfòric soluble	"	13'50	Id. Caramelina.	"	15 a 75
Superfosfat de calç, 16-18 per 100 d'àcid fosfòric soluble	"	12'50	Fosfat amònic blanc de neu, en pols.	"	2'10 a 2'45
Superfosfat de calç, 13-15 per 100 d'àcid fosfòric soluble	"	11'70	Gelatina Flandes extra.	"	4'25
Sulfat d'amoníac, 20-21 per 100 de nitrogen	"	41'—	Id. or, plata, bronze.	"	8'25 — 7'25
Nitrat de sosa, 15-16 per 100 de nitrogen	"	46'50	Glicerina, pura bidestilada, 30° Enol	"	3'50
Sulfat de potassa, 90-92 per 100, equivalent a 49-50 per 100 de potassa pura.	"	36'25	Metabisulfat de potasa cristal·litzat	"	1'70 a 2'10
Clorur de potassa, 80-85 per 100, equivalent a 49'50 per 100 de potassa pura	"	36'25	Negre animal	"	1'15 a 1'45
Matèria orgànica còrnia natural, 10-11 per 100 de nitrogen i 2-3 per 100 d'àcid fosfòric	"	40'—	Nosperal (substitueix al sulfat de coure).	"	1'15
Guanó Sant Jordi, 7-8 per 100 de nitrogen i 9-11 per 100 d'àcid fosfòric i 5-6 per 100 de potassa	"	22'50	Osteocila Coignet.	"	4'35
Sulfat de ferro en gra	70 quilo-	12'50	Sang cristal·litzada Enol	"	3'50
Nitrat de calç 15-16 per 100 de nitrogen i 28 per 100 de calç	100 quilo	30'50	Taní al alcohol, pur	"	5'65 a 10
Cianamida 19-20 per 100 de nitrogen, 60 per 100 de calç	"	37'50	Id. al éter, pur	"	10'75 a 16
			Brou Bordeles Schloesing. ...	"	1'30
SOFRES			BOTAM		
Sofre Sant Jordi, 98-100 per 100, extra	40 quilos	17'50	Barrils de 14 a 16 litres, roure	Un	7'—
Id. id, 98-100 id., extra fi ...	"	19'50	» 28 a 32 »	"	13'—
Sofre gris o precipitat	"	10'—	» 100 litres.	"	28'—
Flor de sofre o sofre sublimat	"	26'—	Pipes de 240	"	48'—
Sofre de terròs	50 quilos	40'00	Bordaleses	"	50'—
Sofre en pans, refinat	"	46'50	Bocois 600	"	210'—
Sofre de canó	"	52'—			
PRODUCTES ENOLÒGICS			CEREALS		
Acid cítric cristal·litzat, pur estranjer 99°.	1 kilo o litre	8'25	<i>Blat</i>		
Acid tartàric id. id. id.	"	4'50	Froment de Castella	100 quilos	46'50 a 47'25
Id. id. id. id. id. id.	"	4'25	Xeixa de la Manxa	"	46'—
Anhidrid sulfurós, pur francès	"	1'25	Froment de la Manxa	"	46'—
Sofre conglomerat en pastilles de 5 a 100 grs.	"	1'50	Aragó	"	46'50 a 47'—
Lluquets classe extra sense degotalls	"	1'50	Navarra	"	47'50
Id. id. corrent	"	0'85	Urgell i Vallès	"	47'— a 48'50
Carmel especial de sucre, classe extra	"	3'75	Comarca	"	41'—
Carbó vegetal en pols fina ...	"	2'15	Extremadura, blanquet ...	"	46'50
Cel·lulosa Enol.	"	5'—	Cruxer	"	00'— a 00'—
Cola Vila.	"	2'75	Lleida	"	49'—
Id. Coignet, en plaques.	"	3'—			
Id. xina en fideus	"	35'—	<i>Civada</i>		
Carolussa Saliusky	"	45'—	Extremadura	"	31'— a 31'50
			Manxa	"	00'00 a 00'—
			Aragó	"	00'00
			<i>Ordi</i>		
			Extremadura	"	37'50 a 38'—
			Manxa	"	00'00 a 00'—
			Urgell	"	36'— a 37'—
			Sagarra	"	38'— a 38'50
			Aragó	"	39'— a 39'50
			Castella	"	37'— a 38'—
			Comarca	"	
			<i>Moresc</i>		
			Plata, ...	"	39'— a 39'50
			Danubi	"	00'— a 00'—
			<i>Mill</i>		
			Estranger	"	39'— a 39'50
			Comarca	"	00'— a 00'—
			<i>Arròs</i>		
			Benlloc, zero	"	49'— a 513''
			Idem, mitjà	"	51'50 a 56'50—
			Idem, selecte	"	53'50 a 54'50
			Matisat, ordinari	"	— 50.

	UNITAT	PESSETES		UNITAT	PESSETES
Idem, selecte	100 quilos	57'50	Farina de peix	100 quilos	90'— a 110'—
Bomba, ordinari	»	85'—	Farina d'ossos	»	35'— a 40'—
Idem, superior	»	98'—	FRUITES SEQUES		
Idem, extra	»	110'—	<i>Ametlles</i>		
LLEGUMS			Mallorca	»	400'—
<i>Faves</i>			Esperança, primera	»	430'—
Extremadura	»	53'— a 53'50	Tarragona	»	440'—
Itàlia	»	52'— a 52'50	Mollar amb closca	»	220'—
Mallorca	»	52'50 a 53'—	<i>Avellanes</i>		
Oran, ...	»	52'— a 52'50	Ordinària amb clofolla	»	000'—
Valencianes, ...	»	00'—	Negreta	»	220'—
Prat	»	52'— a 53'—	Sense clofolla, primera	»	190'—
<i>Favons</i>			» segona	»	180'—
Sevilla	»	53'50 a 54'50	<i>Figues</i>		
Xereç	»	54'— a 55'—	Fraga	10 quilos	8'—
Marroc	»	50'— a 51'—	Idem extra	»	9'—
Italians	»	53'— a 53'50	Mallorca	»	6'—
Anglesos	»	51'—	Idem negres	»	6'—
<i>Garrofes</i>			Burriana	»	6'—
Vinaroç	100 quilos	25'89 a 26'19	Albunyal	»	6'—
Roges	»	23'80 a 24'40	<i>Pinyons</i>		
Mallorca	»	19'04	Pinyons	100 quilos	420'—
Eivissa	»	19'04	VINS		
Matafera	»	00'—	Penedès, blanc	Gran hectòlitre	2'70
València	»	25'—	Camp de Tarragona, blanc	»	2'70
Xipre	»	00'—	Priorat, negre	»	2'80
<i>Veces</i>			Martorell, blanc	»	2'70
Navarra	»	50'— a 51'—	Manxa, blanc	»	2'70
Romania	»	00'—	Mistela blanca	»	3'15
Calaf	»	00'—	Idem negra	»	3'30
Màlaga	»	37'— a 44'—	Moscateu	»	3'60
<i>Mongetes</i>			ALCOHOLS		
València Pinet	»	80'— a 84'—	Industrials 96 per 100	100 litres	245'— a 247'—
Monquillines	»	81'— a 85'—	Residus vínics 96	»	242'— a 245'—
Trinquillon	»	80'—	Neutres de vi... ..	»	228'— a 230'—
Mallorca	»	79'— a 80'—	Desnaturalitzat	»	145'—
Itàlia	»	65'—	Aiguardent de canya, 74 a 75 graus	»	205'—
Hongria	»	00'—	OLIS		
Romania	»	00'—	<i>Oliva</i>		
País	»	94'— a 95'—	Ordinari	100 quilos	195'65
<i>Altres llegums</i>			Superior	»	204'35
Ers	»	39'50 a 41'—	Fi	»	221'75
Titus	»	41'50 a 42'—	Extra	»	230'45
Guixes	»	42'— a 44'—	<i>De pinyola</i>		
Llenties	»	110'— a 125'—	Verd, primera	»	117'40 a 121'75
Cigrons pelons	»	77'— a 83'—	Idem, segona	»	000'00 a 000'00
Idem blancs	»	80'— a 185'—	Groc, primera	»	134'80 a 139'15
FARINES I DESPULLES			Idem, segona	»	117'40 a 121'75
Extra blanca superior	»	68'— a 70'—	<i>Exòtics</i>		
Idem ordinària	»	62'— a 64'—	Cacauet	100 litres	000'—
Intervinguda	»	00'—	Coco, blanc	»	152'—
Número 3	60 quilos	26'— a 27'—	Idem, Cochin	»	167'—
Número 4	»	23'— a 24'—	Idem, Palma	»	200'—
Segones	»	20'— a 22'—	Llinosa, cuit	»	205'—
Terceres	»	18'— a 19'—	Idem, incolor	»	213'—
Quartes	»	17'— a 18'—	ANIMALS I LLURS PRODUCTES		
Segó	100 litres	5'—	<i>Animals</i>		
Segonet	»	5'—	Bous del país	1 quilo	2'80
Farinassa d'arrós... ..	70 quilos	20'—	Vaques ídem	»	2'80
Morret	»	40'—	Vedelles ídem	»	3'60 a 3'85
Farina de manioc	100 »	35'—	Ovelles ídem	»	3'70
FARRATGES I PINSOS			Xais ídem amb llana... ..	»	5'50
Alfals	40 quilos	6'50 a 7'—	Moltó	»	4'40
Palla llargueta	»	3'— a 3'50	Cabres ídem	»	2'50
Polpa de remolatxa, estran- gera	100 quilos	44'— a 45'—	Cabrits ídem	»	6 a 7
Idem, país	»	28'— a 29'50	Porcs blancs del país, de 100 quilos net	»	3'35
Turtó de coco	»	34'— a 36'—	Idem, molt grassos	»	3'20
Idem de cacauet	»	00'—	Idem íd. valencians, íd.	»	0'00
Farina de turtó de llinosa	»	38'— a 39'—	Idem mallorquins	»	3'00
Farina de carn	»	45'— a 60'—			

Albercoquer, brancat baix amb fruita, a la tercera vegetació

FRUITERS!!

Totes les produccions agrícoles passen crisis de sobreproducció

No és pas així amb la fruita. FALTA FRUITA AQUI I A TOT EUROPA - ELS PREUS SON MES FERMS CADA ANY i la demanda no afluixa

Qui produeix bé, guanya moltes pessetes. ¿Per què no en produeixen tots de bé?

Es que molts ja comencen plantant mal arbre, mal constituït, mal format, de mala varietat; és a dir, comencen fent un disbarat

Abans de comprar demaneu preus i catàlegs a

RAMON SALA

VIVERS CLOS BLAU - - BALAGUER

CREDIT I DOCKS DE BARCELONA

COMPANYIA DE CRÈDIT I DE MAGATZEMS GENERALS

FUNDADA L'ANY 1881

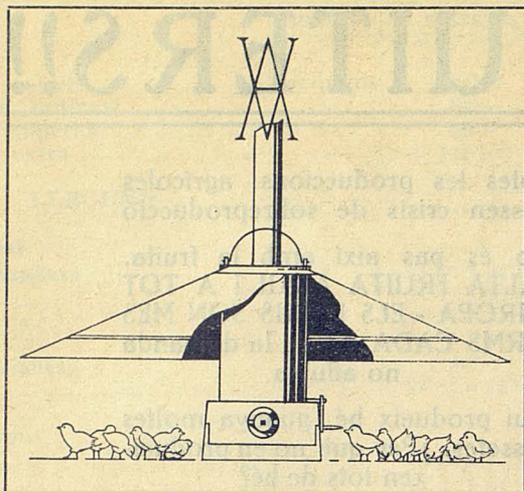
Magatzems en el port de Barcelona, enllaçats amb la xarxa ferroviària.—Magatzems a Aldea (Amposta)

Préstecs sobre cereals, fruits i primeres matèries
Obertura de crèdits

Comptes corrents a la vista i a terminis.—Comptes corrents en monedes estrangeres. — Descompte i cobrament d'efectes comercials. —
Valors. — Cupons. — Préstecs sobre títols

Cambra cuirassada amb compartiments de lloguer

PASSATGE DEL COMERÇ, 7 — Apartat de Correus 661

Criadores de pollets

AMB CALEFACCIÓ DE CARBÓ

Tipus únic per a 500: 125 ptes.

L'única emprada en la meva granja

AGRÍCOLA VIGATANA

MAS PICÓ

CARACTERÍSTIQUES

Construcció sòlida :: Mínim de consum :: Màxim de rendiment

Funcionament continu :: Reglatge sensible :: Cura poca

Expulsa tots els gasos dolents :: Evita el perill d'incendi

Manté una temperatura ideal

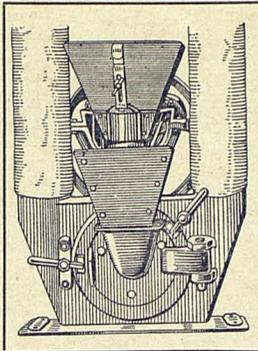

Demaneu detalls i catàlegs: G. SANS - Riera, 19 - VIC

LLIBRERIA CATALONIA

**PLAÇA DE CATALUNYA, 17
BARCELONA**

**Gran assortit
en llibres de
tota mena
Nacionals i
estrangers**

Molins tritadors
"El Campeón Universal"

Patent n.º 91267

Per tota mena de
 grans, despulles, al-
 fals, fenc, garrofes

i tota mena de materials

És l'únic molt que no produeix pols. Doble durada que tots els altres sistemes, degut a les dues mànegues d'aspiració; pot treballar a la dreta i a l'esquerra. Porta especial per alfals tal com es sega, degut a la seva gran bossa d'entrada. Es construeix en cinc tamanyos, de 100 a 2.000 quilos hora.

L'únic anunciament que només es dedica a construir molins tritadors, tenint tallers propis per a construir-los. No es cobra cap màquina fins que el client hagi donat la seva conformitat en el seu rendiment i bon funcionament.

OLIVAIRES
 MODERN MOLÍ-TRITURADORA
 REMOLEDORA D'OLIVES

Triple rendiment, treball més perfecte que els antics corrons de pedra, fàcil neteja. La mateixa màquina, amb un fàcil dispositiu serveix per esmicolar i moldre tota mena de pinsos. Grans facilitats en el pagament.

Per detalls, al constructor

MARC TORRAS

Riereta, 15 - BARCELONA - Telèfon 16884

AGRICULTORS!

assortiu-
vos de

BROU BORDELES SCHLOESING

El de científica elaboració - El de senzilla utilització - El que és realment econòmic

SOFRES TÈCNICS SCHLOESING

De positius resultats - Propis per combatre conjuntament OIDIUM I MILDIU

PYRALION SCHLOESING

Poderós insecticida - Emprat en hivern defensa la vinya tot l'any - Combat el LLAMPAT o FERIDURA

INFORMACIONS, CONSULTES, IMPRESOS, CONDICIONS

HENRY DORGE BRAY

VIA LAIETANA, 19 :: BARCELONA

La casa H. DORGE BRAY posa gratuïtament el seu servei tècnic a disposició dels Agricultors

NOGAT

PRODUCTE ESPECIAL MATA-RATES

El mata rates "Nogat" constitueix el producte més còmode, ràpid i eficaç per a matar tota classe de rates i ratolins. Es ven a 50 cèntims paquet i a 10 pessetes la caixa de 25 paquets a Barcelona, Farmàcia Gelart, Princesa, 7, Drogueries Vidal i Ribas i en les principals farmàcies i drogueries d'Espanya, Portugal i Amèriques.

Producte del Laboratori SOKATARG
 Carrer del Ter, 16-Telèf. 564 S. M.-Barcelona

NOTA.—Dirigint-se i ensem enviant per Gir Postal o segells de Correus l'import més 50 cèntims per despeses de remesa, a Laboratori, a volta de correu, verifica la remesa de la comanda.

**MOLI
"ALFA"**

El millor per a pinsos per al ramat, matèries dures i fibroses. Dispositiu de moldre especial patentat.

Andreu Morros

Oficines: Avinguda del Marquès de Argentera, 21
 BARCELONA

Instal·lacions i reformes de FABRIQUES DE FARINES

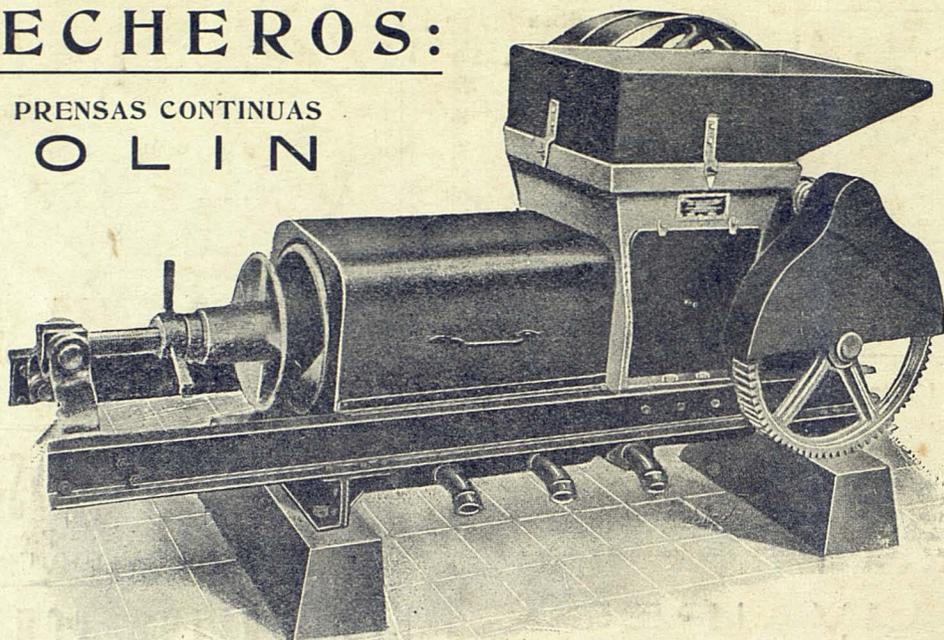
FABRICACIÓ NACIONAL. Sol·licitar preus i catàlegs

COSECHEROS:

LAS PRENSAS CONTINUAS
COLIN

Son las mejores hasta hoy. No dejan heces, quedando el vino sin aspereza

Primer Premio y Medalla de Oro en el Concurso de Prensa en Alcazar de San Juan

Material de vendimia :: Productos para la elaboración
PEDIR DETALLES Y CATÁLOGOS

VICENS VILA CLOSA - PASSEIG DE GRACIA, 88 - **Barcelona**
Telèf. 72095 - Dir. Teleg.: KEGEVILA

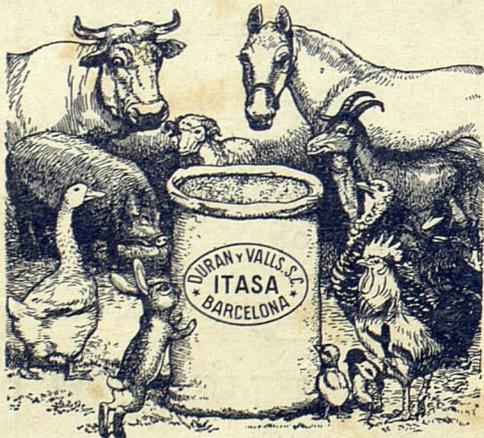
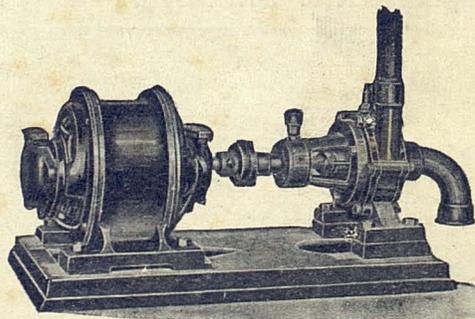
Propietaris! Quan necessiteu elevar aigua
recordeu-vos sempre de la

Bomba MINERVA

que vos donarà completa satisfacció

Demaneu catàlegs i pressupostos a

MELCIOR CAÑARDO - Aragó, 252 - **Barcelona**
(entre R. Catalunya i Balmes)

Tots els nostres sacs van amb el precinte de garantia

En comprar aliments «ITASA» multipliqueu la vostra riquesa i embelleu la vostra hisenda
Car eviteu que la malura i l'anèmia d'una deficient alimentació us malmeti el bestiar

Tots els nostres productes són de qualitat superior i puresa garantida i elaborats sota la direcció del nostre tècnic D. J. M. Miracle, Perit avícola (R. E. O. E. A.)

Corresponem gratuïtament a tota consulta tècnica per a obtenir els màxims resultats en la cria del bestiar.

FARINES de Garrofa, Civada, Alfals, Ordi, More (ossos calcinada), Palla, Petxina d'Ostrea, Lledoner, Carbó vegetal (neutre).

TURTÓS de Coco, Cacauet, Colza, Gira-sol, Llinosa, Moresc, Palmiste, Ajonjolí i Soya, Farines de Turtós. - Farines de Peix. - Farines de Carn de Bou. Llavors de Lli, de Plata, Bombay i Marroc.

Pinso: preparats per a Pollets i Gallines a punt de pondre i ponedores.

Proveu qualsevol dels articles que enumereu i pràcticament us assabentareu de la nostra serietat i bon tracte.

Sol·liciteu mostres i cofilació mensual sense cap mena de compromís per part vostra.

CEREALS: Civada, Ordi, Moresc, Sègol, Pànís, Polpes seques de Remolatxa. Segós i totes les despulles del blat i llegums.

“ITASA” - Indústria de Turtós. - Duran i Valls, S. C.
Segós, Llavors i Olis

Fàbrica i Oficines: Avinguda d'Icària, 169 - Magatzems de Dipòsit: Castillejos, 2-4 - Telèf. 53.992
Direcció teleg. i telef.: «Itasa» - Representats a Llotja per J. Verdaguer-Taula n.º 4 - BARCELONA